

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, natančne izdaje opoldne, večerne izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejema ali v Gorici: na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
 pol leta 6 . 60 3 30
 četrt leta 3 . 40 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.
 Od 23. julija 1903. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoldne.

Narodnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane narodnine ne oziramo.

Oglašni in posamični se računijo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po pricetopu. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Narodnino in oglase je plačati loco Gorice.
 Dopolni n. j. se pošiljajo le uredništvu.

Narodnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“
 Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trzinu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Odgovorni urednik in izdajatelj Jvan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Trgovski dom“.

Ta prekrasna palača, ki bo najlepša v Gorici, ponos goriških Slovencev, — se že dviga iz tal, a v jeseni l. 1904. bo izročena svojim namenom v neprecenljivo korist in čast slovenskemu narodu.

Marsikje drugod so že postavili »narodne dome«, za katere se je veliko nabiralo, veliko žrtvovalo. V Gorici ni še nikdo daroval novčiča, a »Trgovski dom« bo stal, bo jasna in glasna priča naše rastoče gospodarske sile, te najboljše znanilke srečnejše bodočnosti.

»Trgovsko-obrtna zadruga«, ki gradi »Trgovski dom«, ima letos nad 70.000 K rezervnega zaloga. Toliko ga je nabrala v prvih 6 letih svojega obstanka. — Po njenem sedanjem stanju sodeč moremo reči, da lahko računa zanaprej vsaj po 20.000 K prirastka. — Zategadelj more zadruga brez najmanjše skrbi zidati svoj »Trgovski dom«, v trdni nadi, da bo v nadaljnjih 12 letih njena čista last.

Toda za zidanje je treba denarja. Da bi zadruga vzela do 300.000 K iz svojega prometa, ne kaže, ker bi bilo to nespametno. — Zategadelj je bil izprožen načrt, naj se zloži potrebna glavnic v obliki aktivnih deležev, vplačanih v 5 letih, kakor se pri zadrugi sploh plačujejo deleži.

Načrt, kako pridobiti v 5 letih vso glavnic za stavbo »Trgovskega doma«, in kako to glavnicu amortizovati, je ta-le:

1. V podporo zgradbe »Trgovskega doma« v Gorici tik ljudskega vrta v ulicah Verdi-Petrarca za trošek od 250.000 do 300.000 K se otvori novi VII. odsek »Trgovsko-obrtno registrovane zadruge«.

2. Zadrugniki pripomorejo k stavbi s podpisom v pokritje potrebnih (do 1000) deležev po K 300.—. Vsak delež 300 K tvori za dobo 5 let v novootvorjenem odseku nerazdelno jednoto skupne glavnic, nabrane za zgradbo in popolno ureditev zadrugskega doma.

3. Po preteku 5 letne dobe se morejo ti deleži odpovedati, izplačati pa se smejo le po naslednjem načinu:

a) S 1./I. 1909 se izplačajo od »Trg. obrtne zadruge« vsi vsaj 6 tednov prej odpovedani deleži do 1/2 založene glavnic, t. j. do najvišjega zneska 150.000 K.

Ako bi odpovedani deleži presegali ta znesek, izplačajo se tisti deleži, ki pridejo na vrsto potem izžrebanja.

Za izžrebanje se napravi 5 serij, namreč za zadrugnike z 1, 5, 10, 20 in 30 (ali več) deleži. Iz vsake serije se izžreba toliko odpovedanih deležev, kolikor odgovarja razmerju v seriji zapopadeni ali kvotni kapital odpovedanih deležev celoti v izplačilo zapadle glavnic. Morebitne računске razločke med posameznimi serijami uravna načelstvo po svojem sklepu; isto izda tudi zadrugnikom pravočasno v vpogled pripuščeni načrt izžrebanja.

Izžrebanje se ima izvršiti vsaj do 15./I. 1909., izplačilo pa do 1. februarja 1909.

b) Druga polovica z deleži pokritega stavbenega troška do najvišjega zneska K 150.000.—, ki bode od 1./I. 1909. imela veljati kot hranilna vloga, se pokrije od »Trg. obrtne zadruge« na ta način, da se zaveže izplačati »Trg. obrt. zadruga« pričenši s 1./I. 1909. vsako leto petdeset deležev po 300.— K.

Ako bi bilo nad 50 deležev odpovedanih, — odpoved velja tudi od prejšnjih let —, izplačajo se dospeli deleži ravno tako kakor za l. izžrebanje pod a) v 5 serijah, osnovanih po razmerju odpovedanih deležev k celotni v izplačilo določeni vsakoletni svoti 15.000 K.

»Trg. obrtna zadruga« sme pa tudi poljubno večje število odpovedanih deležev prevzeti in izplačati, to pa le na račun svojega rezervnega zaloga.

Neizplačane deleže obrestuje »Trgovska obrtna zadruga« kot hranilne vloge po tisti obrestni meri, katera odgovarja razmerju investovane glavnic s čistim računskim dohodkom iz »Trgovskega doma«, torej z obrestmi, katere bode donašala v »Trg. domu« investovana skupna glavnic po odbitku davkov, uprave in obresti hipotek. Morebitno izgubo na obrestovanju v prvi petletni dobi do 31./XII. 1908. poravna

»Trgovsko-obrtna zadruga« iz rezervnega zaloga.

4. Ker se bodejo deleži vplačevali še le dokonca l. 1909., dočim se »Trgovski dom« že gradi in v letu 1904. dovrši, založi »Trg. obrt. zadruga« za stavbo potrebni kapital iz svojih skupnih navadnih prejemkov ali v ta namen najetih kreditov.

5. Člani tega odseka za zgradbo »Trgovskega doma«, ki podpišejo tozadevno posebno izjavo, še ne postanejo s tem člani »T. o. z.« kot take, ako niso podpisali običajne pristopnice in niso člani drugih zadruginih odsekov.

Iz tega načrta je torej razvidno, da hočemo v 5 letih pokriti vso v stavbo vloženo glavnicu z aktivnimi deleži po 300 K (— t. j. v 260 tednih se vplača za vsak delež le 260 K, a z zadnjim tednom je delež vreden 300 K, torej 40 K dobička na obrestih. Te krone se obrestujejo po 6 1/4 %.)

»Trgovsko-obrtna zadruga« izplača po dokončanih 5 letih takoj za 150.000 K deležev, ker je gotovo, da bo tedaj njen rezervni zalog presegal to svoto. V nadaljnjih letih pa bo izplačevala vsaj po 50 deležev ali 15.000 K tudi iz letnega dobička. Seveda je več kot gotovo, da bo lahko plačevala vsako leto po več deležev, da bo »Trgovski dom« čim prej čista last zadruge.

Kaj žrtvujejo deležniki? — Nič! Sprva imajo obrestovane svoje krone po 6 1/4 % pozneje pa po dohodkih »Trgov. doma«. Ker pa bodo v tem domu vsi prostori dobro oddani v najem, je več kot gotovo, da se bo obrestovala glavnic nad 4%. Deležniki bodo imeli torej svoj denar dobro obrestovan.

In vendar je ta način, kako nabaviti denar, za našo »Trgovsko-obrtno zadrugo« povsem zadosten, tako krepek zavod je. — Ker torej za tako veliko, tako neprecenljivo važno narodno podjetje ne zahtevamo od rodoljubov nikakih žrtv, zato pričakujemo, da vsak rojak, ki je zavzet za napredek naše narodne in gospodarske sile v Gorici, podpiše toliko deležev, kolikor kron na teden more plačevati—skozi pet let. S tem

ne bo sam nič žrtvoval, ali vendar pomaga izvršiti v Gorici veliko narodno delo, za kar mu bo narod hvaležen.

Vabimo zatorej slovenske rodoljube, da se oglašé do konca tega meseca, koliko deležev hočejo plačevati. Deležniki zunaj Gorice dobé položnice poštne hranilnice za vplačevanje.

V Gorici je le v ožjem krogu pokrita že dobra polovica deležev, namreč:

- »Trgovsko-obrtna zadruga« del svojega sedanjega rezervnega zaloga K 200
- Dr. D. Treo 100
- Pečenko Anton, velepos. in veletržec . . . 50
- Goriška ljudska posojilnica 50
- »Narodni sklad« 20
- Konjedic Rudolf 10
- Gabršček Andrej 10
- Koren Anton, irgovec 10
- Jerkič Anton 4
- Rovan Josip 2

Po dveh letih.

III.

Zveza med liberalnimi Lahi in slovenskimi »katoliškimi« možmi se je pokazala jasno takoj pri volitvi deželnih odbornikov. Malo poprej so zmerjali slovenske naprednjake z liberalci, ki so zapisani hudiču, s katerimi ne sme imeti nikak »katoliški« mož nikakega stika, ali komaj so prišli v deželni zbor slovenski »katoliški« poslanci, se je pokazala nemudoma njihova zveza s pravimi laskimi liberalci. Iz tega se vidi, kako grdo, kako brezstidno gonjo so prizerjali proti slovenskim naprednjakom, ki so se trudili za to, da bi poslali v deželni zbor desetorico mož, ki bi bili na svojem mestu ter bi po vseh svojih močeh zastopali vsestransko korist goriškega Slovenca. Iz tega se pa tudi vidi, da so pripravljani slovenski klerikalci zvezati se makari z belcebubom, ako bi jim le služil proti narodno-napredni stranki. Duhovniki so toliko kričali za našimi pametnimi in razsodnimi možmi, in ako je kak od politike na pol znoreli kaplan videl na cesti v

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Ker je bilo v dobi verskih vojsk in je videl, da zatirajo katoličani hugenote in hugenotje katoličane, in sicer vse v imenu vere, si je storil mešano vero, ki mu je dovoljevala, da je bil zdaj katoličan, zdaj hugenot. Tako je hodil navadno s puško na rami za ploti, ki so mejili ceste, na izprehod, in če je videl, da prihaja katoličan brez spremstva, je v njegovem duhu takoj nadvladala protestantska vera. Nameril je svojo puško na potnika, in ko je bil ta oddaljen od njega samo še deset korakov, je pričel z njim pogovor, ki je končal navadno s tem, da mu je izročil potnik svoj »nošnja, da si reši življenje. Če je videl prihajati hugenota, se ga je seveda polastil tako silen ogenj katoličanstva, da mu je bilo nerazumljivo, kako je mogel četrto ure prej dvomiti nad večjo vrednostjo naše svete vere. Kajti jaz, gospod, sem katoličan, dočim je oče, zvest svojim načelom, dal mojega starejšega brata odgojiti za hugenota.«

»In kako je umrl ta častitljivi mož?« vpraša d'Artagnan.

»O, na najnesrečnejši način, gospod! Nekoč je prišel med nekega hugenota in nekega katoličana, s katerima obema je imel že opraviti in ki sta ga oba spoznala, tako da sta se združila proti njemu in ga obesila na neko drevo. Nato sta se ponašala s tem le-

pim činom v krčmi bližnje vasi, kjer sva sedela moj brat in jaz pri kozarcu vina.«

»In kaj sta storila vidva?« vpraša d'Artagnan.

»Pustila sva ju govoriti,« odvrne Mousqueton.

»Ko sta zapustila krčmo in se napotila vsak v drugo smer, se je skrtil moj brat ob potu, po katerem je šel katoličan, in jaz ob onem, po katerem je šel hugenot. Dve uri pozneje je bilo z njima vse pri koncu, stvar je bila na čistem, dočim sva midva občudovala pro-roški duh svojega ubogega očeta, ki je bil tako previden in je dal odgojiti vsakega v drugi veri.«

»Po tvojih besedah, Mousqueton, se mi zdi, da je bil tvoj oče res jako inteligenten človek. In praviš, da je bil ta vrli mož v trenutkih brezdelice divji lovec.«

»Da, gospod, in naučil me je, kako je nastaviti zanjko ali vreči trnek. Ko sem torej videl, na naju najin krčmar redi samo s slabim mesom, ki bi pač moglo biti dovolj dobro za kmete, ali ne za dva tako slabotna želodca, kakor sta najina, sem se poprijel zopet nekoliko svojega starega posla. Sprehajaje se po gozdih gospoda princa, sem nastavljal po grmovju zanjke; če sem legel na breg vodá Njegove Visokosti, sem spuščal trnke v ribnik. Na ta način nama zdaj, kakor se morete prepričati, hvala Bogu ne manjka jerebic in zajcev, krapov in jegulj, kratko rečeno, samo lahkih in zdravih živil, kakoršna ugajajo bolnikom.«

»Toda vino,« pravi d'Artagnan, »kdo vama je preskrbel vino? Pač krčmar?«

»Da in ne.«

»Kako da in ne?«

»On ga je pač preskrbel, pa ne ve, da ima to čast.«

»Pojašni mi stvar, Mousqueton, tvoje besede so polne skrivnostij.«

»Stvar je ta, gospod: slučaj je hotel, da sem se sešel na svojih potovanjih z nekim Špancem, ki je videl mnogo dežel in med drugim tudi novi svet.«

»Kakšno zvezo more imeti novi svet s temi ste klenicami?«

»Samo potrpljenje, gospod, vse pride ob svojem času.«

»Prav imaš, Mousqueton; zaupam ti in poslušam.«

»Ta Španec je imel slugo, ki ga je spremljal na potovanju v Mehiko. Ta sluga je bil moj rojak, in poetala sva si prijatelja tim prej, ker so vladale med nama velike sličnosti značajev. Oba sva nad vse ljubila lov, in zato mi je nekoč pripovedoval, da na ravinah, imenovanih pampas, lovijo domorodci tigre in ture z navadnimi zanjkami, katere mečejo tem strašnim živalim okoli vratu. V pričetku nisem hotel verjeti, da je mogoče doseči tolik višek izurjenosti, da bi bilo možno z gotovostjo vreči za ciljem skrajen konec vrvi v razdalji dvajset do trideset korakov; toda na njegov dokaz sem moral priznati resničnost povesti. Moj prijatelj je postavil v razdalji trideset korakov steklenico, in pri vsakem lučaju je zgrabila zanjka vrat. Prišel sem se vaditi, in ker mi je dala narava nekaj darov, mi laso še danes služi izborno. Zdaj si pač lahko mislite. Najin krčmar ima izborno založeno klet, katere ključa nikdar ne dene od sebe; toda ta klet ima tudi okno. Skozi to okno vržem torej laso, in

kaki vasi kakoga naprednjaka, je kričal svoji tolpi: Glejte ga, liberalca, brezverca, katerega pohrusta hudič! To so bili drzni atentati na poštene moze. Ali k temu, da so se zvezali klerikalni poslanci z laskimi liberalci, molčijo trdovalno, niti besedice se niso zinjili, vse je v redu, vse prav, in ti Lahi so liberalci, prosimo, kar je nekaj drugega od pojma: narodno-napreden! Kaj Gregorčiča in sodrugov ne vzame hudič, ko se bratijo z laskimi liberalci, ko je celo „zapisan“ laskemu liberalcu dr. Pajerju? Kaj je za te drug Bog, za slovenske naprednjake pa zopet drug? Govori vendar, čestita politikujoča slovenska duhovščina!

„En gros“ se je pokazala zveza „kato-liskih“ slovenskih mož pri volitvi v deželni odbor, kmalu pa se je pokazalo, da bo funkcionirala ta zveza tudi „en detail“. Po novem letu 1902. se je vrnila v deželnem zboru volitev članov in namestnikov v prizivno komisijo za pridobitno in osebno dohodarino. Tu se je pojavila lista združenih slovenskih klerikalcev in laskih liberalcev. Narodno-napredno stranko so popolnoma prezrli. Paki med njimi se je jol raztezati na vse strani. Zato pa so postajali naši klerikalci molčeti in udani nasproti Lahom, glasni in predrzni pa proti naprednim poslancem, kar se je kazalo zlasti takrat, ko so branili na vse pretege svojega malega „jubljenska, katerega so hoteli po vsej sili spraviti v deželni zbor, ali je običaj pred verifikacijo. (Za nepotrebne neprijetne ure naj se zahvali dr. Gregorčiču!) Tu se je čul njih glas, ali tihi so bili na primer, ko se je v končni seji takrat dalo kmetijski družbi izredne podpore 5000 K, da si uredi svoj urad ter začne izdajati gospodarski časopis.

Dr. Pajer je začel utrjevati svoje pozicije. Klerikalni vodja dr. Gregorčič je pač moral vedeti, kaj namerava dr. Pajer s kmetijsko družbo, ali če ni vedel, se je imel informovati ter se postaviti ob ednem za slovenskega kmeta, ki ga je baš poslal v deželni zbor, da bo imel kaj koristni od imenovane c. kr. kmetijske družbe ter da se bo izdajal časopis tudi za njega. Ali molčali so, in zgodilo se je to, kar je hotel Pajer, da si nareč družba uredi svoj urad ter začne izdajati svoj laski časopis. Tako blizu stoji dr. Gregorčič dr. Pajerju, pa mu ni bilo mar, da bi se bil pobrigal o tej priliki za kmeta, kateremu so se poprej tako laskali ter mu zagotavljali, kako da bodo delovali za njega koristi. Tu se je že pokazala po eni strani popolna malomarnost za slovenske potrebe, po drugi pa brezpogojna servilnost laskemu poglavarju.

Deželni zbor je bil odgođen. Kakor v njem, tako so tudi izven njega vrgli v stran vsako pravo narodno delovanje. Spravili pa so se s toliko večjo unemo na narodno-napredno stranko. Oba farovska lista sta tekmovala v tem, kdo bo bolj udrihal po naprednjakih. Vse jina je služilo v tako svrhu, in kjer je zmanjkavalo gradiva, so pa napeli

svojo fantazijo, da smo čitali nezalisanereti. Osebe, društva, denarni zavodi, vse vprek, kar ni bilo v njihovem taboru in v njih rekah, vse so hoteli uničiti, porušiti. „Prim. List“ pa je „poziral“ vsaki četrtak po enega učitelja. Samo razdiranje, samo zabavljanje. Včasih smo molčali dolgo na razne perfidnosti, na najzlobnejša podtikanja in sumničnja, ali kadar smo reagirali ter povedali svetim možem, kar jim gre, takrat pa so bili strašno ogerčeni in hinavsko so vzdigavali svoje glave kvisku, kakor farizej pred darilnim oltarjem, se trkali na prsi ter hvalili Boga, da niso taki, kakor drugi — čeprav so bili takrat največji podleži...

Odkar se je bil popel dr. Gregorčič vsled zveze s Pajerjem do gorostasnega koraka da je rekel, da ni nič hudega, ako posiljajo slovenski starši v Gorici svoje otroke v solo Podturen v gnilo Katinellijevo vojašnico, je ponehalo v klerikalnih vrstah pravo bojevanje za slovensko stvar. Semtertje so rekli, da je to in ono krivica, ako že niso mogli molčati, drugače pa se niso hoteli in se še nočejo baviti z raznimi našimi vitalnimi rečmi. Oblasti so to dobro vpoštevale, in ker smo se mi po stari navadi zavzemali za vse reči na dnevnem redu ter tudi po potrebi prav krepke povedali to in ono, je začela policija in državno pravdnitvo nam masiti usta z zaplembami, nenavadnimi zaplembami, katerim je izvor v narodni mladnosti klerikalcev.

Prisle so volitve v trgovsko in obrtno zbornico, toli važne volitve! Klerikalna stranka se ni zmenila za nje, pač pa so njeni pristasi na deželi vrgli takrat narodno-napredni stranki marsikatero poleno pod nogo.

Dr. Gregorčič je deželni in državni poslanec, namestnik deželnega glavarja, deželni odbornik in kaj vemo, kaj se vse, pa se ne gane nikamor, dasi ima vrhu vsega 24 ur prostih vsak dan. Kaj za to, da hlapčuje Pajerju ter ima Boga in ljudi za norca, ima toliko naslovov in služeb?!

Dopisi.

S Krasa. — (Kurat Štrancar v Stanjelu in to, kar se njega tiče.) Izvedel sem nekaj novega. Pred 12 leti bila cerkvena zemljišča v Stanjelu — kar so mi pravili — prodana po najnižji ceni. Eno teh parcel je kupil kurat Štrancar za 400 gl., rekoč, da ostane farozu, t. j. ako on odide ali umre, ostane njegovemu nasledniku, ki mu jo mora plačati in mora dela odškodovati. Sedaj pa je vzela ono parcelo železnica za postajo, ter jo prav dobro plačala nad 2000 gl. — sedaj pa tudi noče Štrancar denarja odstopiti. Ko so bile delane pogodbe, se je prodalo s pogojem, da če bi ne bile potrjene pri deželnem odboru in pri ordinarijatu, se lahko razveljavijo. 12 let je preteklo od tega, pogodbe pa leže še vedno nerešene pri namestnitvu. Zatorej so

ali trije možje k namestnitvu v posvet, ali se lahko vzame zemljišča nazaj? Tam so rekli, da lahko, sklicati je treba sejo, skleniti ter oni sklep poslati v Trst. Občinska seja je bila na to sklicana in enoglasno je bilo sklenjeno, da zemljišča vzame občina ter se podvrže s tem duhovnika plačati. En dan pred sejo je zvedel to kurat Štrancar, tekal od hiše do hiše, rotil ljudi, s peklom grozil, naj se tega ni kar ne stori, ker hi ne bi — močko, ali sklenilo se je vseeno, in sicer enoglasno. Može so se mu smijali. Tekel je tudi v Trst k namestnitvu, ali tam, ne vem, kako je opravil; bil je pri odvetnikih, ali tudi pri teh je napravil malo, ker je sedaj kakor plič, kateremu se odreže peroti, leta okoli, gleda v tla, ne vidi nič, ne slisi nič. Pravi tudi, da se bo pravdal z občino.

Radi tega je ves zbežan in zmešan tako, da tudi cerkvenih rečij ne opravlja več redno. Te dni je umrl v Hruševici neki otrok. Čakali so menda 3 ali 4 dni, da ga je pokopal, ker je bil tisti čas, ko je imel biti pogreb, v Gorici pri odvetniku radi onega zemljišča. Pozabljen je tudi tako, da pozabi celo oklicevati, ljudje ga morajo opominjati, če se hočejo porotiti. Pohaja rad. Otroke nosijo h krstu od daleč, ali morajo čakati na gospoda nunca. Vendar so ljudje sedaj malo spregledali in ga gledajo in govorijo o njem tako, kakor zasluži. Škandal dela tudi s temi „Marijinimi hčeram“. V cerkvi sedijo ti „Marijine hčere“ po klopih, uboge stare žene pa so morale ven iz klopij ter morajo stati. „Hčere“ hodijo večkrat k njemu posamezne in skupno, uci jih peti itd. Briga se sedaj največ z onim zemljiščem in pa z „Marijinimi hčeram“. To je glavno njegovo „dušno pastirstvo“, najglavnejše seveda zemljišče. Kristus je sicer učil, da ne smemo biti lakomni posvetnega blaga, ali v semeniških se menda tega ne učijo in pa dolgo je že, odkar je bil Kristus krizan!

Domače in razne novice.

Osebna vest. — Gosp. Ivo Šorli, ki je prakticiral nekaj časa pri redarstvenem ravnateljstvu v Trstu, vstopi z novim letom kot notarski kandidat v pisarno — karja gosp. dr. M. Pascoletto v Gorici.

Pevskemu in glasbenemu društvu je nakazal 50 K kot donesek za novo leto g. Oskar Gabršček, državni poslanec in župan v Tolminu. Srčna mu hvala! Živeli posnemovalci!

Nova pesem o „spravi“. — V „Slovincu“ od pretekle srede je priobčen na prvem mestu dopis iz Gorice pod zaglavjem „Sprava na Goriskem.“

Ta dopis pripoveduje, da je sklical g. dr. H. Tuma 2. t. m. zaupni shod v Čitalnico. Dopis pravi, da oficijelnih zastopnikov obeh strank ni bilo na shod, da do „dalekosežnih in obveznih sklepov

seveda ni moglo priti... da je to „sam na sebi nevažen dogodek“, ali „nekaj praktičnega vspeha bo morda imel ta sestanek“, kajti... v oprodju vseh pogovorov je bilo vprašanje, kako stališče naj zanaprej zavzame „Čitalnica“ in „Pevsko in glasbeno društvo“, ki sta se doslej pisano gledala... in pa razgovarjali so se tudi, kako naj se „Čitalnica“ preseli v novi „Trgovski dom“,... in konečno, da „Maloštevilni udeleženci tega shoda so soglasno povdarjali, naj vplivni možje obeh strank delujejo z vsemi silami, da preneha boj najprej med našimi nepolitimi društvi“.

Pred vsem treba povedati, da iz vrst narodno-napredne stranke izven Tumorve pisarne so bili le trije gospodje tako srečni, da so dobili povabilo na to „spravno akcijo“. Toda udeležil se ni nihče, pa ne zategadel, ker sem jim jaz s kolom namignil, kar trdi dopisnik, marveč ker so možje, ki vedo, kaj je taktnost, ki je neobhodno potrebna, ako hočemo res doseči tisto strpljivost v socialnem in družabnem življenju, po kateri vsi enako hrepenimo. — Namenjen je bil razgovor o razmerju naših društev: Pevsko in glasbeno društvo, Sokol, Slovensko bralno in podporno društvo, Trgovsko-obrtna zadruha, Posojilnica, Narodni sklad do klerikalnih, o „Gorici“, „Soci“ in „Prim. Listu“, ali od vseh mož, ki edini imajo o teh društvih, zavodih, pri listih kaj govoriti, ni bilo nikogar na listi „zaupni shod“. Zato je več kot naravno, kar pravi dopisnik, da do dalekosežnih in obveznih sklepov ni moglo priti. — Od vseh nastelih društev ni bilo zastopano niti „Pevsko in glasbeno društvo“, ker vsa „spravna akcija“ je le zasebno delo g. Tume, društvo mu ni dalo nikakega pooblastila ne naročila. — Toda tisto, kar omenja dopisnik v „Slovincu“, želimo vsi od kraja in smo vsi obzalovali, da je prislo do tistega „pisanega gledanja“ s Čitalnico. — Ko je Čitalnica pred tremi leti odurno pokazala „P. in g. društvu“ duri, je razžalila celo vrsto svojih zvestih članov ter razburila duhove. Sledil je eksodus iz Čitalnice. Jaz gotovo nikem bil med pričetniki eksodusa, saj sem izvedel o njem šele tedaj, ko mi je bila prinesena na dom izjava za izstop; nisem je podpisal, ker sem ustanovnik, toda — rad ali nerad! — sem se ves čas dosledno držal takrat izdane parole. Čitalnica se ni nikdar ganila, da bi popravila svoj pogrešek ter odstranila tako tisto „pisano gledanje“. Narobe, pred zadnjim koncertom za pogorelce v Bolcu se je obrnil dr. Tuma oficijelno na nekatere reprezentante klerikalnih društev in tudi Čitalnice, ali dobil je odgovor edino od čitalniškega pevovodje, ki je dr. Tumi izjavil, da je „P. in g. društvo“ nepotrebno ter ne bo miroval prej, dokler ga ne uniči. — Tako je povedal dr. Tuma v odborovi seji. Kako pomirljivo je moral vplivati tak odgovor, razsodi vsakdo sam. — In na ta prvi fiasco naj P. in g. društvo morda se leta za Mercino? — (Dalje v prilogi.)

ker sem prišel zdaj baš do kota, v katerem je hranjeno izborna vino, ropam hrabro. Na ta način, gospod, je novi svet v zvezi s temi steklenicami. Pokušite najino vino in povejte brez predsodkov, kako se vam zdi.

»Hvala, prijatelj, hvala; žalibog sem pravkar zajutrekoval.«

»Torej,« pravi Porthos, »pogrni mizo, Mousqueton, in dočim bodeva midva zajutrekovala, nama d'Artagnan lahko pripoveduje, kaj se mu je pripetilo tekom desetih dnij, odkar smo se ločili.«

»Z veseljem«, pravi d'Artagnan.

Dočim sta zajutrekovala Porthos in Mousqueton s tekom okrevajočih in z ono bratovsko ljubeznivostjo, ki združuje ljudi v nesreči, je pripovedoval d'Artagnan, kako je bil Aramis zaradi svoje rane prisiljen ostati v Crevecoeuru, kako je zapustil v Amiensu Athosa v boju s štirimi možmi, ki so ga obdolžili ponarejenja denarja, in kako je bil on, d'Artagnan, prisiljen nastiti grofa Wardesa, da je mogel priti na Angleško.

Toda tu je končala d'Artagnanova zaupnost; povedal je samo še, da je pripeljal iz Anglije štiri krasne konje, izmed katerih je določen jeden zanj in po jeden za vsakega izmed tovarišev; svoje poročilo je končal z obvestiom, da je Porthosov že v krčmarjevem hlevu.

V tem trenutku je vstopil Planchet; povedal je svojemu gospodu, da so se konji odpočili zadostno in da bode mogoče prenočiti v Clermontu.

Ker je bil d'Artagnan glede Porthosa precej pomirjen in se mu je mudilo, dobiti poročila o drugih dveh svojih prijateljih, je podal bolniku roko in mu povedal, da namerava odriniti in nadaljevati svoja poizvedovanja. Ker pa je sklenil, da se vrne po istem potu, se je v slučaju, da bode Porthos še vedno v

gostilni pri Svetem Martinu, hotel pri njem oglasiti, da odpotujeta skupno.

Porthos je odvrnil, da mu njegova rana skoro gotovo ne pusti preje odpotovati. Razun tega mora ostati v Chantillyu, da počaka odgovora svoje vojvodinje.

D'Artagnan mu je želel hiter in ugoden odgovor in ko je opetovano priporočil Porthosa njegovemu slugi Mousquetonu ter plačal krčmarju račun, je odrinil s Planchetom, z jednim konjem manj.

XXV.

Aramis.

D'Artagnan ni govoril s Porthosom niti o njegovi rani niti o njegovi prokuratorici. Kljub svoji mladosti je bil naš Bearnec vendar prebrisan dečko. Zato se je delal, kakor da verjame vse, kar mu je pripovedoval slavohlepni mušketic, prepričan, da nikako prijateljstvo ne more prenesti izvohane skrivnosti, zlasti če ta skrivnost žali ponos; toda storil je to tudi v pravem spoznanju, da imamo nad onimi, katerih življenje poznamo, nekako moralno premoč. Ker je d'Artagnan sklenil, napraviti za vresničenje svojih bodočih načrtov svoje tovariše za orodje svoje sreče, mu ni bilo neljubo, da je dobil že zdaj v roke vrvice, na katerih jih je hotel voditi.

Tekom celega pota pa je krčila d'Artagnanu globoka žalost srca: mislil je na mlado in lepo gospo Bonacieux, ki naj bi mu poplačala njegovo udanost. Toda — povejmo takoj — ta žalost je pri mlademu možu izvirala manj iz tega, da je izgubil svojo srečo, kakor iz skrbi, da bi se tej ubogi ženi ne bila pripetila kaka nesreča. Niti najmanj ni dvomil, da je bila žrtev kardinalove maščevalnosti, in kakor je znano,

se je Njegova Eminenca maščevala strašno. Kako je našel on v ministrovih očeh milost, ni mogel razumeti, in to bi mu bil skoro gotovo razložil gospod Cavois, če bi ga bil kapitan gard našel doma.

Nikdar nam čas ne poteče hitreje in nikdar nam ni pot tako kratka, kakor če se peča s kako mislijo vse naše bistvo. Vse zunanje življenje je v tem slučaju podobno spanju, katerega sen je ta misel. Vsled njenega upliva nima čas nikake mere, prostor nikače razdalje. Človek odide iz jednega kraja in pride v drugega, to je vse. Od tega, kar leži vmes, ostane v tvojem spominu samo nejasna megla, v kateri uničuje druga drugo tisoč nedoločnih slik dreves, gorá in krajin. Zatopljen v tako halucinacijo, je pustil d'Artagnan svojemu konju, da je šel, kakor je hotel, ter pustil za seboj šest do sedemurno pot, ki loči Chantilly od Crevecoeuru, ne da bi se spominjal česa od tega, kar se je zgodilo tekom pota.

Šele tu se mu je vrnila zavest, stresel je glavo, opazil krčmo, v kateri je zapustil Aramisa, pogнал svojega konja in za malo trenutkov obstal pred vrati. To pot ga ni sprejel krčmar, ampak krčmarica; d'Artagnan je poznal obraze in takoj spoznal z veselega debelega obraza gospodinje, da se mu od tako radostnega obličja ni bati ničesar.

»Moja dobra gospa,« jo vpraša d'Artagnan, »ali mi ne morete povedati, kaj se je zgodilo z jednim mojih prijateljev, katerega smo morali pred kakimi dvanajstimi dnevi pustiti tukaj?«

»Ali ni to mlad mož, tri-do štirindvajsetleten, prijazen, ljubezniv, lepe postave.«

»Da, ranjen v rano.«

»Da, gospod, ta mož je še vedno tu.«

»Ah za Boga, moja ljuba gospa,« pravi d'Artagnan, stopi s konja in vrže vajeti Planchetu, »vi mi

Ako pa hoče Čitalnica popraviti, kar je sama kot taka zagrešila, jej v to ni treba „spravnih konferenc“. Malo dobre volje od čitalniškega odbora je treba, pa je odstranjeno „pisačno giedanje“ ter obema društvoma določen delokrog brez nespametnega medsebojnega tekmovanja, ki le po nepotrebnem troši naše sile in naš denar.

Ob odsotnosti vseh mož, ki imajo pri „Trgovskem domu“ odločilno besedo, se je razgovarjala „spravna konferenca“, kako naj se Čitalnica preseli v novi dom. „Čitalnica“ pač lahko vsklika: „Kaj pa je tebe treba bilo! — Bog me varuj teh najnovejših prijateljev!“ — Med možmi, ki bomo našim odločevali, vlada ves čas mnenje, da Čitalnica lahko dobi krasne prostore v „Trgovskem domu“. Ti prostori so premišljeno postavljeni v načrt in bodo tudi pripravljeni. Toda Čitalnica bo čakala zaman, da... jej bomo prostore ponujali. Ako pa Čitalnica želi onih prostorov, jej ni treba ne dr. Tume ne spravnih konferenc, marveč stopi naj v dogovor z načelstvom „Trgovsko-obrtno združenje“. Tam se določijo vsi pogoji, ki ne bodo pretežki. Glavni pogoj je pa ta: Proč z antagonizmom iz društev, ki bodo pod jedno streho! Medsebojna strpljivost in — podpora!

Čitalnica vé, kakošno pot mora nastopiti! Druge poti ni, najmanj pa pot „spravne akcije“. Načelstvo „Trgovsko-obrtno združenje“ gotovo z indignacijo zavrne vsako mešetarenje, ker je to ne le nepotrebno, marveč smo merodajni možje že davno na čistem, da Čitalnici damo prostore pod pogoji, obojestransko lojalnimi pogoji. — „Spravna akcija“ tudi v tem oziru ne le ni bila potrebna, inarveč bi mogla le pokvariti, kar je že dobro nasnovano brez nepoklicanih mešetarjev.

O vseh drugih točkah „spravne akcije“ ni prišlo do razgovora. Popolnoma v redu! Dopisnik v „Slovencu“ govori o mojem terorizmu v stranki, a edini dr. Tuma je mož, ki se je začel otrešati — mojega terorizma. Poznavalci razmer se morajo krohotati taki norosti! Sodelavci v stranki niso nikdar zapazili, da bi jaz dr. Tumo kakorkoli terorizoval, a klerikalci sami ga gotovo poznajo prav dobro, da je mož, ki nikoli ne podloži svoje volje komu drugemu. Reči pa moram, da sem se v njegovi soli vsaj toliko naučil, da se... jaz ne dam terorizovati, zlasti ne tedaj, ko vem, da sem v pravu.

A. Gabršček.

Jour fix bo drevi po 8. uri v prvem salonu hotela S u d b a h n (od glavnega vhoda prvi salon na levo.) Dame in gospodje iz meščanskih krogov dobrodošli!

Za Makedonce. — Naše uredništvo je prejelo: Tvrška Saunig & Dekleva 10 K, N. N. 2 K, Jerkič A. 1 K, posestnik Jer-nay 1 K.

vračate življenje; kje je ta ljubi Aramis, da ga objamem? Kajti priznavam, da se veselim, videti ga.

»Oprestito, gospod, toda dvomim, da bi vas v tem trenutku mogel sprejeti.«

»Zakaj pač, ali ima morebiti pri sebi kako žensko?«

»Jezus! Kaj pravite! Ubogi mladenič! Ne, gospod, nikake ženske nima pri sebi.«

»Kdo pa je pri njem?«

»Gospod župnik iz Montdidierja in superior jezuitov iz Amiens.«

»Moj Bog!« vsklikne d'Artagnan, »ali mu je tako slabo?«

»Ne, gospod, nasprotno; toda vsled njegove boleznj ga je razsvetlila božja milost, in sklenil je vstopiti v duhovski stan.«

»Čisto prav,« odvrne d'Artagnan, »pozabil sem, da je mušketer samo začasno.«

»Ali ga še vedno hočete videti?«

»Bolj nego prej.«

»Potem rabite samo iti po stopnicah na desni strani dvorišča, stanuje v drugem nadstropju, št. 5.«

D'Artagnan odide v imenovano smer in najde ono vrsto zunanjih stopnic, ki jih vidimo zdaj pa zdaj še dandanes po dvoriških starih krčem. Toda k bodočemu abbéju ni bilo priti tako lahko; hodniki, ki so vodili v Aramisovo sobo, so bili zavarovani kakor Aramidini vrtovi; na hodniku je stal Bazin in mu zaprl prihod s tim večjim pogumom, ker se je po preskušnji dolgih let čutil blizu cilja, po katerem je tako hrepenel.

Res je Bazin že od nekdanj sanjal o tem, da bi služil duhovniku, in nestrpno je pričakoval trenutka, ki ga je že davno videl naprej, trenutka, ko končno zamenja Aramis uniformo s sutano.

Načrtne prispevke radi sprejemamo ter jih oddajamo na primerno mesto. Kam jih odpošljemo, naznamimo na tem mestu.

Pevske in glasbene društvo naznanja, da bode prihodnja pevska vaja prih. ponedeljek, in sicer za ženski zbor ob 6. uri, za možki zbor pa ob 8. uri zvečer. — Ker od-potuje g. pevovodja po nujnih poslih, ne bode šole za gosli in petje od 21. do 29. t. m.

Janez Lapanja — ogorčen sodnik.

— Pijano in razbojniško k. t. politično društvo v Kobaridu je imelo v nedeljo 6. t. m. izredni občni zbor, na katerem je nastopal predsednik, deželni poslanec Lapanja, kot ogorčen sodnik, in sicer je obsodil dva poslance, deželnega, g. A. Jakoncica, in pa državnega, g. Oskarja Gabrščka. Modrijan Lapanja je rekel: „Neka čudna neprijetna dejstva, ki jih opazujemo zadnje čase na shodih na Goriskem, kjer vidimo nekega poslanca kat. narodne stranke nastopati z liberalnimi poslanci, kažejo, da se v Gorici nekaj meša, da manjka ponekod načelne stalnosti.“ Ko je govoril o bohinjski železnici, pa je rekel... „da je državni poslanec Oskar Gabršček na Dunaju lažil okoli ministrov, da bi se sploh cela črta bohinjske železnice oddala laški tvrčki Sard-Lenassi, ki sploh ne upošteva Slovencev“, kar je deževac Lapanja „z ogorčenjem“ pribil.

Nimamo namena, braniti g. Jakoncica, ali rečemo pa, da je bil njegov nastop v Brdih kakor v Vipavski dolini lep ter je ugajal kmetovalcem, katerim je bil namenjen. Ali zato lepo kmetoljubno delo se spravlja nad njega — jeden Lapanja, taka uboga niča! Ta niča pravi tudi, da se nekaj meša v Gorici, da manjka ponekod načelne stalnosti. Kam cika deževac Lapanja, ni težko uganiti. Prizadeti, ali ste ga slišali? Ta vam že pokaže, hoditi v — Haag! Zdi se nam pa tudi, da je „Prim. listu“ tako le namigavanje prav dobrodošlo!

Kar se pa tiče državnega poslanca Gabrščka, je besedičenje deževca Lapanje naravnost nesramno. Tvrška Sard-Lenassi res ni postopala s Slovenci tako, kakor bi morala in kakor je bila vezana, in mi smo bili prvi, ki smo to v javnosti ozigosali, in iz naših vrst so se storili v tem pogledu tudi koraki na merodajnih mestih, predno se je deževcu sploh sanjalo o tem. Vse to pa je bilo takrat, ko je imela tvrška delo že v rokah. Naprej vedeti, kako bo postopala ta ali ona tvrška, se ne more, in tega ne ve tudi Lapanja, niti njegov inspirator kaplan Ciril ni tako razsvitljen, da bi vedel to, in tega tudi ni mogel vedeti drž. poslanec Gabršček, ako je res, da se je potegoval za tvrško Sard-Lenassi. Ako je storil v tem oziru kake korake, je menil brezdvomno, da jih stori za posteno tvrško, ki bo postopala tako, kakor se spodobi. Takrat pač nikdo ni vedel, kako bo postopala tvrška Sard-Lenassi in kako tvrška Redlich-Berger — zato pa, ker je prva dala povod k pritožbam, druga

pa ne, pripisovati zasluge za drugo „kato-liskim“ poslancem, glede prve pa obrekovati našega poslanca, je grdo, ostudno delo. Da se takega dela ne sramuje Lapanja, to radi verujemo, drugače bi pač ne bil sposoben za predsednika „k. t. pol. društva“.

Končno svetujemo deževcu Lapanji, da naj, namesto da udriha po postenih možeh, rajši skrbi za treznost in devišstvo v svojem društvu, da ne pride zopet do takih ponočnih skandalov, kakor so bili nedavno po „veselici“ tega društva, ko so nekateri člani pijani lažili po Kobaridu, naredili pri D. škodo ter mu pretlili celo, da ga ubijejo. Te svoje zdivjanje muštrajte vi, deževac Lapanja, postene ljudi pa pustite na miru!

Hitro pri delu. — Furlanija je bila te dni pod vodo, katera je napravila tupa-tam precej škode. Laški državni poslanci Antonelli, Lenassi in Verzeznassi so radi tega takoj na delu ter so hitro poslali minister-skemu predsedniku brojavko, v kateri sporočajo nastalo škodo, proseč odpomoči, katera brezdvomno ne izostane.

Učimo se kaj od njih!

Napad? — V sredo v jutro je prišel neki 30 letni mož v bolnišnico usmiljenih bratov s težko rani na glavi. Bilo je okoli 3. ure zjutraj. Ni povedal svojega imena, rekel pa je, da je bil v Solkanu ter se je vračal okoli polnoči domov. Kar so ga pograbili nekateri mladeniči, ki so mu očitali nedovoljeno razmerje z nekim dekletom, in ko je tajil, ga je eden izmed njih udaril z nekim železjem po glavi, na kar so zbežali. V bolnišnici so mu dali potrebno pomoč, potem pa je šel.

Tatvine v cerkvi. — Nikjeri ni človek varen pred tatovi, tudi v cerkve se prikladijo. Dve ženski sta se pritoževali britko, da jima je bil v cerkvi „pri Immaculati“ ukraden denar iz žepa, ko sta bili pri maši. V bližini njih je stal visok, gosposko obleten mladenič, na katerega so sumile, da bi bil tat.

Same tatvine. — Neka Ana Gleščič iz Ozeljana je prodala v četrtek na trgu kravo ter spravila svojih 118 K v žep. Kmalu potem, ko se je odstranila, je posegla v žep, ali glej, o denarju ni bilo več ne duha ne sluha. Šla je naznanit tatvino policiji, ki išče tatu.

Cecilija Korsič iz Kozane je hotela kupiti prešiča. Plačala je že „kaparo“ ter sta se s prodajalcem zmenila za kup, ali ko je segla v žep, ni bilo nikjer več denarnice s 28 K. Naznanila je tatvino takoj prvemu redarju, ki ga je srečala.

Otroka povozil. 7-letni deček Karol Weber, sin tovarnarja Weberja v Tržicu, je šel iz sole domov. Na poti blizu Lončarjevih njiv pa je prišel pod voz, v kateri sta bila vprežena dva konja in kateri je vodil hlapec Calligarišev. Deček je ranjen na čelu, na levi nogi ter ima zlomljeno levo roko. Konji so tekli, kakor so hoteli semtertje po cesti, ker

se je hlapec premalo brigal za nje, otrok se je vstrasil in prišel pod voz.

Ispred sodnje. — Karol Gorjup je bil tisti, katerega je moralo pretekle mesec 7 redarjev spraviti v zapore, drugače ni slo. 21. nov. je bil obsojen na 7 mesecev ječe, kakor smo poročali. Sedaj se je pokazala pa še jedna tožba. Občinski redar Vidonis v Rovinju je gnal Gorjupa v Trst, med potjo pa je Gorjup zalil redarja, vsled česar je ta tožil. Dobil je Gorjup za to 1 mesec zapora.

Ad. Moimas, 20 let star, iz Ronkov, je bil obsojen na 5 mesecev trde ječe s postom vsak mesec radi težke telesne poškodbe, storjene Jos. Vizintinu.

Ingali so ga. — Neki mlad človek iz Lipnice, star 28 let, je bil kaznovan v 5 let ječe radi tatvine. Sedaj ko je prestal kazen, je prišel v Gorico, odkoder pa so ga poslali domov, češ, da sumljivih ljudi je že tako vedno dosti todi okoli.

Razglas za brezplačno razdelitev umetnih gnojil za poskušnje. — C. kr. kmetijsko društvo razglasa:

Rudninski sindikat iz Strasfurt-a položi na razpolago tega c. kr. kmetijskega društva umetna gnojila, katera naj to razdeli med kmetovalce v svrhu, da jih ti poskušajo v letu 1903.—4. na svojih snozetah in vinogradih. V sledečih letih se ti poskusi razširijo še na druga zemljišča.

Zemljišča, namenjena tem poskusom, se morajo nahajati blizu kake javne ceste, ne smejo biti posajena z drevjem in ne pred kratkim gnojena. Zemlja mora biti enakovratna.

Za travnike je treba 4 orala površine, za vinograde do 8 oralov. Od te površine se bode gnojila le polovica, med t. ko se pusti druga polovica negnojena, da se potem vseh gnojitve bolj razvidi.

Prosnje se morajo vložiti pri c. kr. kmet. društvu ali 15. decembra t. l. V prošnjah se mora naznaniti kakovost, površina in lega zemljišča, katero se ponuja za te poskuse. — Prosilci dobé brezplačno gnojila, ki so potrebna za te poskuse po načrtih c. kr. kmetijskega društva, in tudi puuk, kako se imajo trositi gnojila in kako se mora računati posebej žetev na gnojenem delu zemljišča in na nepogojenem.

Onim poskuševalcem, kateri bodo kazali, da se v resnici zanimajo za te poskušnje, bode dalo c. kr. kmetijsko društvo v prihodnjem letu gnojila za poskuse v večji meri.

Pravico, prositi za travniška gnojila, imajo oni kmetovalci iz gor, oni s Krasa, vipavske doline, Brd in ravani pa za travniška kakor tudi za vinogradniška.

„Zvonjenje po toči“ pa še nekaj. — Iz Brd se je oglasil v „Gorici“ znani posvečeni dopisnik na našo notico, da so zvonili po toči, že so zahtevali od vlade, da naj zapre „Legino“ solo v Neblem — pritožba

Jedino to, da mu je mladi mož vsak dan ponovil obljubo, da napoči ta trenotek v kratkem, ga je obdržalo v službi mušketerja, v službi, v kateri bi se morala po njegovem zagotavljanju njegova duša pogubiti.

Bazin je bil torej na višku svojega veselja. Njegov gospod si ta pot skoro gotovo ne premisli. Telesna bolečina, združena z duševno, je imela nanj ta tako dolgo zaželjeni upliv. Ker je Aramis trpel telesno in duševno, je končno spregledal, pričel misliti o veri in obe nesreči, ki sté ga zadeli, namreč nenaden odhod svoje ljubice in rano v svoji rami, smatral svarilom neba. —

Razumljivo je, ja za Bazina ni moglo biti v sedanjem stanju nič neprijetnejšega nego d'Artagnanov prihod, ki bi mogel strmoglaviti njegovega gospoda nazaj v vrtnice posvetnih idej, ki so se ga polastile že za tako dolgo časa. Sklenil je torej lirabro čuvati vrata, in ker ga je izdala krčmarica, da ni mogel reči, da Aramis ni doma, je hotel novemu prišlecu dokazati, da bi bilo motenje njegovega gospoda v pobožnem posvetovanju, ki se je pričelo zjutraj in je imelo po Bazinovi trditvi trajati do večera, neoprostljivo.

Toda d'Artagnan se ne meni za zgovorno dokazovanje gospoda Bazina čisto nič, in ker se mu ne ljubi, da bi se preprial s slugo svojega prijatelja, ga čisto priprosto porine z jedno roko na stran in prime z drugo za kljuko vrat šte. 5.

Vrata se odpro, in d'Artagnan stopi v sobo.

Aramis, v črni suknji pa okroglo in gladko počesan, da je bil videti skoro kakor bi nosil duhovniško čepico, je sedel pri podolgovati mizi, ki je bila pokrita s papirji in starimi usnjatimi folijanti. Na njegovi desnici je sedel superior jezuitov in na njegovi levici župnik iz Montdidierja. Okna so bila na pol za-

strta in spuščala so v sobo samo skrivnostno svitlobo, čisto primerno za blaženo sanjarenje. Vsi posvetni predmeti, s katerimi se more srečati oko, če stopi človek v sobo mladega moža, in to še zlasti, če je ta mušketer, so izginili kakor začarani, in Bazin, boječ se skoro gotovo, da bi mogel pogled na te stvari dovesti njegovega gospoda zopet na posvetne ideje, je odstranil meč, pištolo, klobuk s peresom kakor tudi čipke in slične predmete vsake vrste.

In d'Artagnanu se je zdelo, da je videl v temnem kotu na žreblju viseči neke vrste bič.

Pri šumu, ki ga je napravil d'Artagnan, ko je odprl vrata, dvigne Aramis glavo in spozna svojega prijatelja. Toda v veliko začudenje se je mlademu možu zazdelo, da njegov pojav na mušketerja ni napravil posebnega vtisa; tako zelo se je že ločil njegov duh od vsega posvetnega.

»Dobro dan, ljubi d'Artagnan,« pravi Aramis, »bodi prepričan, da sem srečen, da te vidim.«

»In jaz tudi tako,« odvrne d'Artagnan, »dasi si še nisem svest, da je človek, s katerim govorim, Aramis.«

»Ž njim samim, prijatelj, ž njim samim; toda kako ti je mogoče dvomiti?«

»Bal sem se, da sem prišel v napačno sobo, in najprej mislil, da sem nalezl na kakega duhovnika. Ko sem te nato zagledal v službi teh gospodov, se me je polastila zopet druga zmota: imel sem te za težko bolnega.«

Črna moža sta spoznala d'Artagnanov namen in se ozrla vanj s skoro pretetiimi pogledi; toda d'Artagnan zaradi tega ni izgubil zavesti.

(Dalje pride).

se ni nikdo ganil izdatno na nobeno stran. Vlada je dovolila solo, zato je ne bo sedaj kar nakrat zapirala! To je tako umevno, da temu ne more oporekati nikdo, kdor nima slame v glavi. Dopisnik dobro ve in tudi prepričan je, da smo govorili prav, ali v javnost je moral bruhiti s sumničeni, katera bi zavrnila z vso indignacijo, ako bi jih bil napisal kdo drugi, tako pa le pribijamo vrhunc zvihtarstva znanega dopisnika, ki pravi, da hočemo uničiti veljavo in vspeh shodov v Neblem in na Križadi, da jih obsojamo kot nepotrebne ter da smo „hoteli eno sulico zlomiti v prid „Legini soli“. Mi smo bili prvi, ki smo povedali javnosti, da namerava „Lega“ postaviti solo v Neblem, drezali smo in rotili rodoljube, naj storijo svojo dolžnost — ali rezultat je bil ta, da se je sola ustanovila. Tisti, katerim so Brici izročili svoje mandate, so molčali, molčalo je narodno vodstvo, molčal je tudi posvečeni dopisnik iz Brd. Zakaj so molčali? Ali naj rečemo, da za to, ker so hoteli delati v prid „Legine“ sole? Sedaj, ko stoji laška postojanka, sedaj se dvigajo ter sklepajo resolucije, naj vlada odpravi ono solo. Ali je padel na glavo dopisnik iz Brd, ali ni to narobe svet? To narobe postopanje, to je „naša največja toča“! Tako se ne sme delati, na tak način ne pridemo nikamor naprej.

Sedaj pa se nekaj — da ne bo zopet zvonjenja po toči! Lahki se trudijo, da bi tam okoli Nebla in v Neblem pokupili več posestev, na katera bi privedli laške kolone ali pa slovenske, ki bi morali pošiljati otroke v „Lego“. Sedaj ni slovenskih otrok tam, kakor nam zagotavljajo. Tako zemljišče je na prodaj. Zato pozivljamo premožnejše rodoljube v Brdih, ki lahko to store, da kupijo tega zemljišča, da ne pridejo v last tujcem, ki hočejo na tak način na naši zemlji raznarodovati slovensko dečo! Naprej, na dan, dokler je čas — po toči zvoniti je prepozno!

Vedno tatvine. — Bukovec Marija s Placute je naznanila policiji, da je ukradel nekdo iz omare uhane in prstan v vrednosti 12 kron.

Za višje poštne oficijale so imenovani poštni oficijali Fr. Vinzi, Ant. Susmel v Gorici, Ed. Žigon v Trstu.

V pijanosti. — Te dni proti večeru je šel neki čevljar z Grčine, Val. N., po Raštelu ter vpil in govoril grde besede pasantom. Bil je popolnoma pijan. Prijeli so ga redarji, na kar je dobil 3 dni zapore.

Angelo G. iz Gorice pa se je bil v gostilni tako navzil alkohola, da je bil pijan, kar se da; v pijanosti se je začel slaciti, in že je hotel potegniti hlače s sebe, ali so prisli redarji, ki so ga spravili na varno.

J. Abbazianer Almanach 1904. Knjigovoznica Vahtarjeva in vodja tiskarne v Opatiji sta izdala lično izdano „Almanach“, pisan v memskem jeziku. V njem je napisano vse, kar se tiče Opatije. Prinaša tudi slike okr. glavarja, zupana in dekana.

Država „Sahara“.

Morje ni bilo prav mirno, ko sem stopil na afrikansko obrežje. Valčki in valovi so se zaganjali proti bregu, in bal sem se, da izkopljejo in odnesejo Afriki začetno črko, katera je pa bila, hvala Bogu! tako trdna, da je kljubovala razjarjenim valovom; Afrika je namreč ženskega spola in kot taka je gledala tudi na svoje lepo ime, in brez A bi bila Frika, kar je pa nedostojno ime za tako velik svet.

Afrikanski velblod je bil tako prijazen, da me je na poti proti cesarstvu „Sahara“, to je v dveh dneh samo dvakrat prevrgel na tla, kar sem pa v svoji miroljubnosti pripisoval velblodovemu domoljubju, s kojim me je hotel prisiliti, da sem poljubil hočeš, nočeš, zemljo afrikansko, rednično najrazličnejših velblodov, slonov, mul in takih eksotičnih prikaznij, kakor so Jacques Lebaudy, cesar saharški.

V mestu Algier sem si moral kupiti po navetu svojega vodnika dobro povekševalno steklo, brez katerega sploh ne bi mogel bajé opaziti slavnega Lebaudyjevega cesarstva. Ob meji te države so pokali možnarji in topiči in naznanjali sosednim državam velepomembni dan, dan zasedanja prestola v „Sahari“.

To je bil praznik! Toča prej naj opisem malo tega najnovejšega kolego avstrij-

Odpri lekarne. Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofolotti-Gliubich.

J. Medved naznanja, da ima razpostavljeno jutri v svoji trgovini božično drevesce in vabi slavno občinstvo, da si blagovoli isto ogledati.

Domoljubni rojaki! — Družba sv. C. in M. je izdala koledar za l. 1904. Koledar je ob enem „Vestnik“ za družbino XVI. in XVII. leto. Cena koledarju je kron 1.20. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda Vas vlijudno prosi, da kupujete ta družbeni koledar ter zahtevate odločno, da imej vsaka slovenska knjigotržnica, trgovina s papirjem in vsaka trafikata koledar na prodaj. Tem potom olajšujete težavno breme, ki ga ima družbino vodstvo. Bratje Čehi toliko žrtvujejo za obrambo svojega naroda — Slovenci, manjši narod, bi morali torej primeroma več žrtvovati od Čehov.

Trgovci naj se zglasajo direktno pri vodstvu. Za trgovce stane koledar K 1.20 z 20% popustom ob naprej vplačani svoti.

Dokazano je, da so vobče priljubljene in povsod razširjene kapljice sv. Marka iz mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, najpotrebnejše sredstev v vsaki hiši ter prva pomoč vsakemu bolniku, kakor tudi obvarujejo zdrave ljudi pred neznanimi boleznimi. Opozorjamo gg. citatelje na današnji oglas mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg.

Dostikrat se nudi priložnost, da se išče in priporoča pri ranjenju dobro obvezo. Pri tem najbolj pravilno in skušeno sredstvo, katero vsled svojega antiseptičnega, hladečega in bolečinolajšujočega učinka zabranjuje vnetja in poprej zaceli rane, je v celi monarhiji dobro znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Ker se to mazilo tudi pri večletni shranitvi ne spremeni ali izgubi svojega učinka, naj bode isto za nepričakovane slučaje v vsaki družini vedno pripravljeno. 2

Dobro domače sredstvo. — Med domačimi sredstvi, ki služijo kot bol ublažujoča in odvajajoča mazila pri prehladih itd. zavzema prvo mesto v laboratoriju Richterjeve lekarne v Pragi izdelan Liniment. Capsici comp. s „sidrom“. Cena je nizka: 80 vin., K 1.40 in 2 — steklenica. Vsaka steklenica je v elegantni skatliji in se jo pozna po znanem sidru.

Napačno prebavljanje je vzrok mnogih bolezni. — Stalno uravnavo prebavila uredi uporaba izvrstnega zdravnika Rosa balzama za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Isti se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat! 1

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji 9. t. m. je predložila vlada dodatno predlogo k drž. proračunu za 1903. Povod temu so bili ne- navadni troški, katerih ni moglo naprej določiti. Vsled teh dodatkov izkazuje prora-

skega in ruskega cesarstva. Na velblodu sedeč sem opazil, da nova država ni baš, Bog ve kako, velika. V sedemintridesetih minutah in sedemnajstih sekundah sva prehodila z velblodom celo mejo. Rabila bi lahko dalj časa, ako bi si na primer zlomil velblod nogo, kar si pa k sreči ni, pač ga je pa vjela podrepna muha, da je pri vsej svoji prirojeni lenobi in komodnosti zbežal in še prej prišel okoli države.

Velbloda sem privezal ob meji, kajti oklic novega cesarja se je glasil: „Ako pripelje kdo velbloda, dromedarja, osla, mulo ali čuka v mojo državo, naj se kaznuje s petindvajsetimi kronami nove saharške veljave, ker smatram to zafrkacijam in razžaljenjem Mojega Veličanstva.“

Male zastavice so vohrale raz okna. Bile so res majhne, kajti zgodilo se je bajé par dni prej, da je trgovec razobesil veliko zastavo; veter je popihal, drog se je položil, zastava je padla, in — pokrila pol saharškega cesarstva.

Stopil sem v trafikko. Gospodar je bil zgovoren mož, odgovarjal mi je na razna vprašanja, in čutil sem se, da ni vrgel tako velikega radovedneža, kakor sem bil jaz, skozi duri. Tako sem poizvedel na najboljši način o kakovosti, o značaju novega cesarstva. Tožil mi je trafikant: „Pomislite, tujec, jaz reprezentujem tu ljudstvo, priprosto ljudstvo. Vsi drugi, katere bode videli, so uradniki Njegovega saharškega Veličanstva, oziroma,

čun za l. 1903. 1.728,193.063 kron dohodkov in 1.728,190.091 kron stroškov, toraj 2972 kron prebitka. Ministerski predsednik dr. Körber je odgovarjal na razne interpelacije in med drugimi na ono posl. Hortisa in tov. glede izjeme mest Trst, Gorica in Pulj iz veljave stavbnega zakona. Minister je odgovoril, da ministerstvo, z ozirom na tozadevno stališče dotičnih vlad, ne more ugoditi želji interpelantov. Odgovarjal je tudi na interpelacijo posl. Spintiča in tov. glede odnosajev v dekanski občini. V odgovoru na interpelacijo posl. Malfattija in tov. glede razpuščenja oziroma prepovedi italijanskih svobodnih vseučilištnih kurzov v Inomostu odgovoril je ministerski predsednik, da se je dalje časa v javnosti govorilo o namerovani ustanovitvi svobodnega italijanskega vseučilišča v Inomostu a o tem da se je s čudovito smelostjo kazalo na namero, da se hoče na ta način vlado s pomočjo inozemsiva prisiliti v tako rešitev vseučilišnega vprašanja, ki bi odgovarjala strankarskim željam. Po vsem, kar se je prej govorilo in pisalo, bilo je jasno, da se je tu slo za ustanovitev, čeravno provizoričnega učnega zavoda, svobodnega vseučilišča. V smislu zakonitih določil smeje se privatni učni zavodi ustanavljati le z dovoljenjem vlade in je treba za predavanja dobiti dovoljenje od lokalne oblasti, prireditve citanih predavanj pa je treba pravočasno naznaniti politični oblasti. Prireditelji v Inomostu pa so šli preko vseh zakonitih določil in so sklicali zborovanje za povabljenega goste, za katera zborovanja ni treba dovoljenja oblasti. Na interpelacijo glede dijaških demonstracij, ki so se dne 28. m. m. vršile na dunajski univerzi, odgovoril je ministerski predsednik, da so bili redarji primorani nastopiti, ko so se jim demonstranti se silo uprli. Več oseb je bilo zaprtih, 3 redarji so bili ranjeni. Umljivo je, da vprašanje ustanovitve novih univerzitet živo zanima mladino in da narodni moment prihaja pri vrotekrvni mladini posebno v poštev, ali vendar so oblasti dolžne čuvati javni red ter zabraniti nepoklicanim ustop na parlamentarna tla. Železniški minister odgovarjal je na interpelacijo posl. Spintiča in tov. glede postavljenja zapornic na križiščih, katere tvori nova istrska lokalna železnica s cestnimi, kakor tudi glede opremljenja vlakov te železnice z varnostnimi napravami. V odgovoru opisal je ministro nesrečo, katera se je svojetasno dogodila na progi te železnice v Žavljah ter je potem pojasnjeval, da so odredbe glede cestnega prometa ob progi nove istrske lokalne železnice zadostne z ozirom na majhno število in zmerno hitrost občujočih vlakov. Tudi bi naprava obcestnih zapornic zahtevala prevelike stroške posebno z ozirom na pomnoženje osebja, ki bi bilo v to potrebno. Kar se tiče resilnih priprav povdarjal je minister, da se iste glasom naredbe trgovinskega ministerstva z dne 1. maja 1889. ne hranijo v vlakih, marveč na postajah. Mej došlimi spisi je tudi interpelacija posl. Spintiča in tov. glede rabe deželnega slovenskega jezika na okrajnem sodišču v Voloski.

kakor mu jaz pravim, kar je pa glas ljudstva“, in gospodar se je sklonil proti meni in mi sepnil na uho. „jaz mu pravim Maličanstvo, toda ostane med nama. Ne gre mi slabo, toda bojim se onega trenutka, ko izgubi Naše Maličanstvo Svoje milijone, ker potem bi moral jaz sam davke plačevati. Radi tega vzroka sem raje optimist. Oprostite, toda sedaj moram zapreti svojo prodajalnico, ker bode prav sedaj sprevod po državi, in kronanje našega ljubega cesarja saharškega.“

Bil je res krasen sprevod. Kralj je bil oblečen v bel ornat. Ker niso dobili krone za glavo, položili so mu sto vinarjev na glavo, tako da se jo kronanje izpremenilo v navadno stovinarjenje. Za njim so korakali: dvorni zdravnik, in zastopniki oziroma reprezentanti najrazličnejših držav. Zastopane so bile republike Andora, San Marino, Tavelara, na severnem bregu Sardinije, na otoku Rochense de Terranova, dalje kneževini Monako in Lichtenstein, in avstrijsko-kitajski Settlement po svojih uradnikih. Cela armada je defilirala. Bil je namreč general, polkovnik, dva častnika, trije naredniki in en sam prostak. Dvorna godba z ministrom za dure in mol-e na čelu, je svirala novo himno: „Zakaj bi pa vesel ne bil, sem visocega stanu, očeta so obesili, in mater glih taku!“ Ministrov pri sprevodu je bilo trinajst, namreč minister za notranje stvari, minister za se bolj notranje stvari,

Seja 10. t. m. — Med došlimi spisi sta dve interpelaciji posl. Spintiča in tov.; prva na naučnega ministra glede oproščenja poštnine župnijskih uradnih dopisov, druga na ministerskega predsednika kakor voditelja pravosodnega ministerstva glede vedenja v jezikovnem vprašanju deželnosodnega svetnika v Rovinju, Devescovi. O prehodu na dnevni red je govoril prvi posl. Romančuk, ki je utemeljeval svoj nujni predlog. Govornik je v velikih potezah risal načrt nove ustave, urejenja jezikovnih vprašanj in volilne pravice ter je zahteval, naj bi vlada, v slučaju, da bi njegov predlog ne bil vsprejet, o zopetnejši otvoritvi državnega zbora predložila istemu narodnostni zakon in volilno reformo in naj hi zahtevala, da se ti predlogi rešijo v gotovem roku. Ako bi parlament tega ne hotel storiti, naj bi vlada zbornico razpustila ter razpisala nove volitve na podlagi novega, octroyranega volilnega reda. — Posl. Ellenbogen je v utemeljevanju nujnosti svojega predloga izvajal, da narodna stremeljenja Čehov na jedni in Nemcev na drugi strani težijo po raznarodovanju drugih jezikovnih manjšin. Socijalisti pa zahtevajo narodno avtonomijo ter jednako pravico in svobodo za vse narode. V ta namen ustanovil naj bi se osrednji zastop za varovanje skupnih interesov vseh narodov ter okrožna ustava in narodna ministerstva za posamezne narode. Predpogoj za to bi bilo uvedenje splošne, jednake, direktne in tajne volilne pravice. V nadaljevanju razprave je poslanec Romančuk odtegnil svoj nujni predlog, posl. Ellenbogen pa je svoj predlog spremenil tako, da naj zbornica izvoli odsek 36 členov, kateri ima izdelati načrt ustave na podlagi splošne, jednake, direktne in tajne volilne pravice ter narodne avtonomije. — Prihodnja seja se naznani pismeno.

Körber odstopi? — „Narodni Listy“ poročajo, da Körber odstopi skoro gotovo v kratkem času. Sodi se, da bi bil njegov naslednik grof Coudenhove, sedaj namestnik v Pragi. Omenjeni list pravi, da ako se posreči Čehom vreči Körberja, ki z vsemi svojimi močmi tira nemško politiko, bi bila to zmaga, ki bi brez dvoma mnogo hasnila narodni češki stvari.

Sprejem delegacij. — Cesar sprejme delegacije dne 16. t. m., in sicer ogrsko ob 12., avstrijsko pa 1. popoldne. Delegacije nagovori cesar s prestola.

Odsek ogrskega državnega zbora je sprejel načrt zakona, po katerem se uravna provizorično trgovinska pogodba z Italijo. Trgov. minister je izjavil tekom debate, da vlada sklene le tako pogodbo, ki bo varovala interese vinske produkcije. Vlada želi skleniti provizorično pogodbo le na kolikor mogoče kratek čas in odstraniti vinsko klavzulo, druge točke pa naj bi se obdržale.

V Pulju so spustili v morje novozgrajeni križar „Sanct Georg“ z običajnim slavljem.

Važna odredba vojnega ministerstva. — Z ozirom na to, da se pri polkih, ki se

minister za najbolj notranje stvari, ki je bil ob jednem tudi dvorni zdravnik Njegovega Veličanstva za zeločne bolezni, dalje minister za zunanje stvari, minister za zunanje stvari in minister za najbolj zunanje stvari, ki je bil tudi dvorni frizer in čistilec nohtov, minister za vojske s sosednimi državami, minister za bitke z Evropo, minister za tepesko z Ameriko, minister za uk in bogočastje (v prostih, takozvanih neuradnih urah je poučeval na saharški enorazrednici abecedo), minister za električno razsvetljavo, že zgoraj imenovani minister za dure in mole in slednjič minister za poste in brzovanje, ki je moral vsako jutro raznašati pisma po saharški državi kot navaden pismonoša.

Ako se računa vse skupaj, cesarja, trinajst ministrov, pet dvornih gošcev, deset drugih uradnikov, osem oseb vojaškega stanu in tobakarnarjevo družino s sedmimi člani, kaže statistika štirinštrideset prebivalcev.

Izprevod je bil končan. Za duševno razvedrilo je skrbela popoldan laterna magica „elektro-bioskop“ in cirkus „Simili Filiberto“. Sicer bi se kmalu pripetila nesreča; brata Njegovega Veličanstva, Pierre in Paul Lebaudy, oba aeronauta, sta se vzdignila s svojim zrakoplovom v zrak, plavala dolgo po zraku, padla slednjič na državo svojega brata, in pokrila tri četrtine saharškega cesarstva s svojim zrakoplovom. K sreči sta se zopet vzdignila v zrak, in nevarnosti ni bilo več. Ahasver.

dopolnjuje iz dežel ogrske krone, s koncem t. m. odpuste tretjeletniki, dočim novinci niti potrjeni še niso, ukrenilo je vojno ministerstvo vse potrebno, da izpolnijo primanjkljaj drugi vojaki. Posebno se boji vojna uprava, da bi ostali oslabljeni polki v južni Dalmaciji in v Bosni ter Hercegovini. Zato se morajo tja doli takoj poslati drugi, oziroma tudi prvoletniki od dotičnih čet, ki so nastanjene v notranjih delih dežele. To velja za pehoto, pa tudi za konjenstvo in topništvo. Da pa tudi polki, ki posljejo svoje izvezbano vojaštvo na meje v popolnitev, ostanejo v popolni moči, pokliče se dne 4. januarja 1904. k 28 dnevni orožni vaji rezervno mesto, pred vsem nadomestni rezervisti.

Makedonska odposlanca v Trstu. — V nedeljo sta došla v Trst makedonska odposlanca Peter Orlovec, ruski pisatelj, in bolgerski nadporočnik Ljubomir Stojančev. Pol. društvo „Edinost“ je sklicalo v torek občni in javni zbor, na katerem je med drugim čital g. Orlovec v slovenskem jeziku pretresljivo poročilo o starih zgodovinskih bojih Makedonije za osvobojenje da današnjih krvavih dogodkov. Javni zbor je bil jako obiskan, ter je priredil bujne ovacije odposlancema.

V Ljubljani je bil shod prepovedan, v Trstu pa dovoljen. Čudno, prečudno!

V Ljubljani se je osnoval poseben odbor, ki se peča z nabiranjem darov za Makedonce.

Porotna obravnava proti pravoslav- nemu popu Sofronije Raničiču v Trstu. — V četrtek je pričela pred poroto v Trstu zanimiva obravnava proti pravoslav- nemu popu Sofr. Raničiču, ki je bil nastavljen v kaznilnici v Kopru. Star je 42 let, doma iz Dalmacije, lep, visok človek. Več nego 10 let je bil že kurat v omenjeni kaznilnici. Leta 1901. je poslala žena njegovega bratranca, ko jej je umrl mož, 12 letno svojo hčerko Darinko in sinčka Branka v Koper k stricu, da jih vzgaja ter vzdržuje. Meseca junija letos so prišli poznanci Raničičeve družine v dotiko z deklico Darinko, katera se jim je zdela nekam čudna. Na to jo je preiskala gospa Schindlerjeva ter konstatirala, da je v blagoslovljenem stanju. Pop je bil hitro na delu ter je naznanil sodniji, da je zapeljal ubogo deklico učiteljicnik Avgust Šuc iz Pliskovice na Krasu, katerega so takoj zaprli. Sodnija pa je začela nekaj olutiti ter dala zapreti tudi popa. Preiskava pa je dognala, da je bil Šuc popolnoma nedolžen, vsled česar so ga izpu- stili iz zaporja, ter da ga je pop grdo obre- koval. Poleg tega zlotina ima pop na vesti še to, da je prisegel po krivem na neki raz- pravi, v kateri ga je tožila njegovega bivša služkinja, Ivana Kocijancičeva, očetovstva. Obtožnica je obsegala 43 strani, 36 prič je poklicanih, med njimi tudi dijak Šuc, in ma- lega 10 letnega Kocijanciča tudi pripeljejo v sodno dvorano, da se spozna, v koliko je podoben popu, ki se brani očetovstva. Ra- ničič sedi pred sodnijo v duhovski obleki silno nervozen, govori hitro in razburjeno. V Drnišu je imel znanje z neko Marijo Romac, ki je rodila deklico. Raničič taji. Taji tudi razmerje s Kocijancičevo, ali iz razprave se vidi, da je velik — babjek! Pravi, da tudi z malo Darinko ni imel nikakega razmerja, ter da je meseca junija klical zdravnika, ko se je čutila slabo. Neka V. Urbančeva mu je povedala, da je dobila ljubavno pismo od nekega studenta. Na to, ko se je zvedelo, kako je z deklico, je iskal zapeljivca in ga naznanil. Darinka Gergič, 14 letna, čedna deklica, je pripovedovala, da ni ničesar kriv stric, marveč vsega le dijak Šuc. Ko je bil ta zaslišan in je prisegel, je izpovedal, da ni imel nikakega razmerja nikdar z Darinko, nekot je dobil neko dopisnico, pa ni vedel, kdo jo je poslal, zato je ni mogel vrniti. Rekel je, da ni bil nikdar z Darinko na dvorišču Patajevem, kakor je pripovedovala deklica. Zdravniški izvedenci so izrekli, da bi bile velike težkote, ako bi bilo res, kakor je pravila deklica. Vodstvo učiteljstva je dalo o Šucu dobro spričevalo; v moralnem oziru niti najmanjšega spodtlkljaja. V preiskoval- nem zaporu je bil dva meseca dva dni.

Zaslišanih je bilo še mnogo prič, zlasti važna priča je bila Ana Schindler, kateri je bila, ko je preiskala Darinko, ta obstala raz- merje s stricem. Iz izpovedeb prič pa se je tudi razvidevala nedolžnost Sučeva. Schindler, mož prejšnje, je izpovedal, da mu je Raničič nasvetoval celo, naj vzame Darinko k sebi, in kadar porodi, naj proglašajo otroka za svo-

jega, pa je odklonil. Hotel je to plačati. Za- slisevanje prič se nadaljuje. Obsodba bo izrečena drevi pozno.

Obravnava proti Sv. Vaclavski po- sojilnici. — V petek in soboto se je na- daljevalo z zaslihevanjem prič. V ponedeljek so se prečitale izjave onih svedokov, ki niso navzoči pri obravnavi. Nato so se zaslišali še razni izvedenci in strokovnjaki. Vse priče so izpovedale kolikor toliko obteževalno za obtožene, zlasti pa za pater Drozda. Vendar pa obravnava ni podala tega, kar se je sprva prič- kovalo, ker so vzi svedoki samo podkrepili iz- vajanja obtožnice. Dasi pater Drozd vedno s patosom naglašja, da je popolnoma nedolžen, vendar je razprava dognala, da je bil pravi zli duh „založne“ pater Drozd, ki je povz- ročil, da je posojilnica prisla na kant. Zanimiva je bila izpoved kanonika Ky- selke, ki je prvi zahteval, da se izvrši v zavodu revizija. Kyselka je izjavil, da se je pater Drozd njegovi zahtevi po reviziji od- ločno protivil; sele ko je zatrdil, da bo re- vizijo upeljal tudi proti pooblastilu, se je Drozd udal. Takoj pri površnem pregledu blagajniških knjig v posojilniški zastavljalnici se je izkazal primanjkljaj 370.000 kron. Glede na to je Kyselka takoj odložil svoje odbor- niško mesto. Iz tega je pač razvidno, da je Drozd dobro vedel, v kakem položaju je po- sojilnica. Strokovnjaki so izjavili, da je „za- ložna“ že l. 1877. imela 205.740 kron pri- manjkljaja. Ta primanjkljaj je nastal, ker so se obresti napačno računale, ker je posojil- nica pri nakupu raznih posestev mnogo iz- gubila in ker se pasiva sploh niso sprejela v bilanco. L. 1881. je bila posojilnica pa- sivna že za 1.070.428 kron. Ta primanjkljaj se je pokrila na ta način, da so se račun- falsificirali in se je izkazal čisti dobiček, dasi je samo v tem letu bilo izgube 220.928 K. Ta primanjkljaj je vedno narasčal, da je zna- šal l. 1899. že 6.107.714 kron, oktobra lan- skega leta pa 7.912.039 kron. Izvedenci za- trjujejo odlično, da bi predsednik Drozd moral priti na sled tem falsifikacijam in sle- parijam, ako bi vršil svojo dolžnost, čemur pa je pater Drozd ves razburjen ugovarjal, da je kot predsednik „založne“ imel le dolž- nost ta zavod reprezentirati na zunan, ne pa nadzorovati postopanja uradnikov. — V sredo se je takoj ob pričetku zglasil za be- sedo Drozdov zagovornik, dr. Dvorsky, in je razpravljaj o pismu nekega Pražana, ki živi v Londonu in ki zatrjuje, da ima pater Drozd veliko premoženje naloženo v angleški banki. Pisec dotičnega pisma pravi, da se je pred leti v Kolinu na Reni seznanil z nekim duhovnikom, ki se je predstavil kot Fran- cesco Rossi iz Rima in ki je govoril italijan- sko. S tem navideznim duhovnikom se je peljal skupaj v London. V Londonu sta si ogledala poslopje angleške banke, kjer je Rossi naložil pod sifro „III. 54 N. D. B.“ 30.000 funtov sterlingov (okoli 720.000 kron našega denarja), češ, da mora upravljati za nekega varovanca večje premoženje. Pred 2 letoma je prišel pisec dotičnega pisma v Prago in tamkaj srečal duhovnika, ki je bil popolnoma podoben znanцу Rossiju iz Lon- dona; zato ga je jel klicati „Rossi, Rossi,“ toda duhovnik se zato ni zmenil. Neki zna- nec mu je pozneje povedal, da je bil dotični duhovnik pater Drozd, predsednik Sv. Vaclavske posojilnice. Dr. Dvorsky je na to predlagal, da se naj avstro-ogrskega konzula- tu v Londonu naroči, da poizve ime pisca dotičnega pisma in ako je res, da se je ime- novana svota zares naložila v angleški banki. Predsednik obravnave Stolla je odgovoril, da se je to že zgodilo in da je angleška banka odgovorila, da more na take poizvedbe glede denarnih vlog dati pojasnilo samo v slučaju, ako se je po angleških zakonih uvedla v spe- cijelnem slučaju kazenska preiskava. Ker Drozd govori tudi italijanski in je tudi že večkrat bival v Londonu, se z gotovostjo sumi, da je duhovnik Rossi identičen z ob- tožencem Drozdom, to tem bolj, ker je an- gleska banka odklonila vsako pojasnilo, kar se smatra za gotovo, da se v banki zares nahaja imenovana vloga po 720.000 kron.

Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi je na svojem III. red. obč. zboru dne 7. t. m. sestavilo sledeči odbor: Predsednik: modr. Protnar Janko, podpredsednik: tehn. Presei Ivan, tajnik: tehn. Pavlin Josip, bla- gajnik: pravnik Šega Rudolf, knjižničar: pravnik Sink Štefan.

Novi deželni glavar v Istri bo, kakor vse kaže, poslanec in puljski župan dr. Rizzi. Njegovo imenovanje se izvrši baje že v naj- krajšem času.

Imenovanje dr. Rizzija deželnim glav- arjem v Istri se je izvršilo. Včerajšnja „W.Z.“ je že objavila to imenovanje.

Narodno-napredna stranka na Kranj- skem je priredila te dni lep shod v Ribnici, kjer je se pred kratkim govoril dr. Šustersič. Shod je bil jako dobro obiskan. Dr. Tavčar je razložil, kako sleparijo klerikalci uboge kmete, zlasti kako so oslepili krošnjarje ribniške doline, ter kako veliko škodo na spol- je naredila obstrukcija kmetu. Kmetje so dy- gali pesti zoper klerikalne sleparje. Kmet spregleduje, počasi, pa gotovo!

„Klub slov. tehnikov na Dunaju“ si je izvolil na svojem občnem zboru za XXIII. tečaj sledeči odbor: predsednik: stud. mech. Milan Lenarčič, tajnik: stud. ing. Rajko Caharija, blagajnik: stud. ing. Marius Perhac, preglednik: stud. mech. Josip Boncelj.

Treščilo v šolo. — Iz Dubrovnika poročajo, da je med hudo nevihto nad Ti- vitom treščilo v ljudsko šolo. Strela je ranila več otrok, neko deklico prav nevarno po obrazu.

Italijanski kraj je izročil ministru zunanjih zadev, Tittoniju, 10.000 frankov, naj jih italijanski diplomatski agent razdeli med makedonske begune.

Žena, ki je zastupila svojega moža v sporazumljenju z ljubškom. — Pomorski kapitan J. Massot, 37 let star, je imel za ženo 27 letno hčerko neke boljše rodbine v Marselju. Poročena sta bila že 8 let ter imela dva otroka. Mož je ženi vse zaupal, ta pa je imelo skrito ljubavno raz- merje s 23 letnim sinom predsednika sod- nije, po imenu Hubbard. Ta je napeljal ženo do tega, da bi zastupila moža, na kar bi se poročila. Žena je res dala možu strup, ali ni umrl, marveč težko obolel. Zato jej je pi- sal ljubček, da jej pošlje drugi strup, ki umori moža. To pismo je dobila po naključju v roke služkinja ter povedala to znanecem, vsled česar je prišlo do ušes sodnijski ob- lasti, ki je aretirala nezvesto ženo in ljubčka. Massot je bil zavarovan za veliko svoto.

Razno vesti. — Minister Hartel je toliko okrevdal, da je odšel včeraj na Sem- mering, da si pokrepi svoje zdravje. — V Petrogradu so bile dijaske demonstracije radi strogega postopanja sol. oblasti, ko se je neki dijak usmrtil. — V Srbiji imajo zopet delno krizo v ministerstvu; gre za novega finančnega ministra.

Književnost.

Knjige društva sv. Jeronima. — To društvo nam je poslalo svoje baš izdane knjige: Danica, Koledar in letopis, Slike iz vsakidanjega života, Pivničarstvo, Prirodni zemljepis, Nasljeduj Krista.

„Ljubljanski Zvon“. — Mesečnik za književnost in prosveto. Z de- cembersko številko je dopolnil „Lj. Zvon“ svoje XXIII. leto. Lep list je „Lj. Zvon“ in zanimiv po svoji vsebini. Zato pa uživa tudi isto priljubljenost v naših inteligentnih krogih, kakor nekdanj, ker se nahaja v njem vse ono, kar mora prinašati list, ki si je dal naslov, da je pisan za književnost in prosveto. V vabilu na naročbo za leto 1904. citamo:

„Dolga je bila vrsta naših sotrudnikov, katerih imena smo bili prijaviili konec lan- skega leta našemu občinstvu. Ta imena so bila naš program! Že iz teh imen je laliko vsakdo posnel, kako vsestransko si mislimo svojo nalogo. Naš namen je bil zbrati kolikor mogoče vse domače duševne sile okrog našega lista, da bo mogel biti na ta način v istini to, kar smo si v njem imeti želeli: verna slika vsega našega duševnega delovanja, pristen odsev naše prosvete, naj- poglavitnejše zatočišče naše umetnosti na le- poslovnem polju! Tega cilja nismo pustili ves čas z vida. Ono število sotrudnikov se je med letom se izdatno pomnožilo in množi se še vedno. Seveda ni to samo naša za- sluga! Z neko posebno ljubeznijo so prih- teli razni starejši in mlajši pesniki in pi- satelji našemu listu na pomoč. Zahvaljujemo jih tem presrečnejše za njih požrtvovalnost, ker se nam odpira sprito njih naklonjenosti najlepší pogled i v bodočnost!

Očitalo bi se nam morda, da ravnamo zoper gori omenjeno pravilo, in tudi zavedlo bi nas predalet, ako bi hoteli objaviti ves načrt, ki smo si ga zasnovali za prihodnji letnik „Zvonov“. A ker je naravno, da žele naročniki vsakega lista zvedeti nekoliko že prej, česa se jim je nadejati, naj omenimo ob kratkem sledeče.

S pesniškimi proizvodi je „Ljubljanski Zvon“ bogato založen. Nekatera imena od- ličnih naših pesnikov bo poslej v našem listu še pogosteje čitati, nego jih je bilo dosedaj. — Veselo znamenje je, da imajo številni mlajši pesniki toliko zaupanja do nas. Tem smo napravili semtertja radi kako koncesijo, ker se nam je videla umestna radi izpod- bude. Tam seveda, kjer nismo opazili res- nega stremjenja niti ne potrebnega daru, smo morali ostati neizprosni. Tako boče i v bo- doče!

Tudi glede proze nismo v zadregi. Pre- cej v prvi številki prihodnjega letnika zač- nemo priobčevati tri daljše povesti. Poleg teh prinesemo v vsaki številki najmanj še po eden krajši pripovedni spis.

Zanimalo bo čitatelje „Ljubljanskega Zvona“, ako jim povemo, da pripravlja dr. Ivan Tavčar velik zgodovinski roman za naš list.

Da „Ljubljanskemu Zvonu“ ne pri- manjka dobrega leposlovnega gradiva, raz- pisuje upravni odbor „Narodne tiskarne“ v tej številki več častnih nagrad za najboljšje spise te vrste.

Glede člankov smo tega mnenja, da naj bodo kolikor mogoče raznovrstne vsebine. Priobčiti nameravamo v prihodnjem letniku sledeče daljše in krajše razprave, essaye itd.: „Položaj žene v različnih oblikah družine“, „Slovanski plesi“ (critica iz slovanskega življenja), „Bitje in žitje Bleiweisovih novic“, „Iz literarne zapuščine rajnega Matije Ma- jarja Ziljskega“, „O kranjskih po- dobarjih in slikarjih iz polpre- tekle dobe“, „Moderna „manira“ in Žmitkov „Poc“, „Peter Bezruč, narodnosocijalni pesnik češki“, dalje folkloristično študijo „Razgled po rokopišni književnosti sloven- skega ljudstva“, članek „Iz franco- ske dobe na Kranjskem“ in zgodo- dovinski spis „O Kocijanarju“.

Jako prijetno presenetli brez dvojbe čit- atelje „Ljubljanskega Zvona“ dejstvo, da stopi z novim letom v kolo „Zvonovih“ so- trudnikov zopet pisatelj klasičnih „Bajk in povesti v Gorjancih“, naš dični Janez Trdina, ki nam napiše za prihodnje leto nekaj „Bajk“ in pa zbirko critic z naslo- vom „Znanci in znanke“.

Zelo je ugajal letos, kakor čujemo, spis „O gozdu in nekaterih njegovih ljudeh“. Nekaj podobnega bo članek „Burja“, ki poteče izpod peresa istega pi- satelja.

„Spomini iz Italije“, „Iz Bosne“, „Italijanski vtiski“ in „Moravske slike“ so naslovi potopisnih critic, ki jih pripravljajo pisatelji za naš list.

S posebnim veseljem naznanjamo na- dalje vest, da boče možno „Ljubljanskemu Zvonu“ priobčevati poslej tudi članke iz na- ravoslovja, torej iz stroke, ki je zanimiva kakor malokatera, pa se je vendar pri nas docela zanemarjala že mnogo let. Pod na- slovom „Iz zapiskov prirodoslovca“ priobči v našem listu mlad, a nadarjen pi- satelj vrsto critic, ki bodo gotovo vzbujale splošno pozornost.

V listku bomo i v bodoče srbuo za- beleževali in razpravljali vse znamenitejše pojave v domači, pa tudi svetovni literaturi in umetnosti. Da nam bo možno to nalogo tem vestneje izvrševati, smo si pridobili nekaj novih moči zlasti za listek. Kritike, ki jih bo prinašal „Zvon“, bodo vselej stvarne in vz- višene nad vsako pristranost. Ker pa se tudi v leposlovlju in umetnosti sploh nazori čisto ločijo drug od drugega in ker velja tudi v kritiki kakor povsod: „več oči več vidi“, bodemo prinašali o enem in istem predmetu eventualno tudi po več kritik, ako se uve- rimo, da so pisane z ljubeznijo do stvari ter brez osebne polemike, za katero v takem listu, kakršen je „Ljubljanski Zvon“, seveda ne more biti prostora.

S tem programom, s temi načeli sto- pamo pred prijatelje „Ljubljanskega Zvona“, proseč jih, da nas še dalje podpirajo du- ševno in gmotno!

Upravni odbor „Narodne tiskarne“ je nabavil „Ljubljanskemu Zvonu“ za prihodnje leto novih črk. Za leto 1905., ko bo praz- noval „Ljubljanski Zvon“ svojo petindvajset- letnico, poskrbimo listu tudi za novo zu- nanje lice.

„Ljubljanski Zvon“ izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na

mesec v zvezkih ter stane za vse leto 9 K 20 v, za pol. leta 4 K 60 v, za četrt leta 2 K 30 v. Za vse neavstrijske dežele znaša naročnina po 11 K 20 v na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 v.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Dalje.)

Kako pa mora učinkovati zanemarjanje ali zgrešena colna politika, hočem dokazati prav na obeh posebej imenovanih državah s številkami, in sicer tako-le:

Nemčija je odvezla, kakor naznanjeno, mc 18.342.095; od tega je bilo mc: les za razne izdelke, trd, 504.965; les za razne izdelke, mehke, 11.184.922; les za razne izdelke, obsekan, trd, 164.550, mehke 1.315.874; les za žage, trd, 448.872, mehke 3.425.622. Druge množine se nanašajo na hrastove dolge, beke, probkovino, pragove za železnice itd., katerih radi malega interesa nisem navedel.

Italija jo odvezla, kakor naznanjeno, v mc 5.072.364; od tega je bilo: les za razne izdelke, trd, 14.075, mehke 391.443; les za razne izdelke, obsekan, trd, 63.887, mehke 446.070; les za žage, trd, 293.702, mehke 3.243.123; les za kurivo 568.512, druge množine se nanašajo na doge za sode in drugo.

Nò, kako korist moremo povzeti iz teh tako jako različnih števil in česa naj skusamo ogniti se?

Ako razdelimo te številke na procentne stavke, tedaj se spremeni slika prav mnogo nam v nehasak.

Nemčija odjemlje od 18.342.095 mc mehkega lesa za razne izdelke 11.184.922 mc = 60,9%; mehkega lesa za žage 3.425.622 mc = 18,6%.

Italija odjemlje od 5.072.364 mc mehkega lesa za razne izdelke 446.070 mc = 8,7%; mehkega lesa za žage 3.243.123 mc = 63,9%.

Ti procentni stavki govorijo pač dovolj jasno.

Nemčija nam pušča samo od 18,6% uvoženega lesa plačilo za delo, dočim od 60,9% Nemčija samo delo poskrbi, odnosno nemški žagarji vtaknejo v svoje žepe plačilo za delo. Vzrok temu tiči baš v colnini, ker Nemčija pobira na surov les malo, na rezno pa varstveno colnino za svoje žagarje. Nasproti temu pa nam pušča Italija od 63,9% prejetega lesa plačilo za delo, dočim ona sama oskrbuje delo od 8,7%.

Ker je torej dokazano, da je colna pogodba z Nemčijo za našo industrijo z zagami naravnost uničevalna, bi morali naši parlamentarci vse sile napeti, da bi se colna pogodba z Nemčijo zboljšala v prid naše industrije z zagami, gledé Italije pa da bi se obstoječe razmere nadalje kultivirale. Ali kaj je gospodom poslancem na tem, če je par žagarjev več ali manj. Ako ne morejo več delati, naj opustijo svoje žage, obstruirati se mora vendarle kljub temu, in dijete se dobivajo tudi!!

Sedaj ko sem se bavil natančneje z lesnim uvozom in izvozom naše monarhije do vštete septembra t. l., prihajam k drugemu odstavku mojega članka, in sicer pod naslovom:

II. Lesna industrija Bosne s posebnim osirom na industrijo z zagami.

K natančnejemu preiskavanju v Bosni obstoječe gibčne delavnosti me navajata dva vzroka, in sicer vzrok konkurence, ki mi nastaja kot lastniku žag po bosniškem lesu, in iz političnega vzroka, ker sem imel večkrat priliko izraziti občudovanje miru, ki vlada pod avstrijsko upravo v Bosni in Hercegovini, in dočim je v orientalskih deželah stalni uboj in umor gonilni element, in je bila Bosna poprej glavno ognjišče vseh nemirov v orientu, se mi je pogostoma ugovarjalo gledé mojih občudovalnih besed, in sicer s kazanjem na močno vojaško posadko.

Nò, jaz sem sledil stvari ter našel v Sarajevu založnika knjig: Walnyja, ki v svojem delu nepristransko navaja samo dejstva, in iz tega dela posnenam to-le: Bosenski državni gozdovi so razdeljeni gledé na dobavno možnost (težje ali lažje odnašanje surovega lesa) v vrednostne kategorije. Takse gledé gozdov se razporejujejo po porabnem lesu (za žage), lesu za stavbe in lesu za kurivo.

Prodaje lesa se vršijo 1). po prodajah iz proste roke po taksi do 100 K v območju okrajne oziroma gozdove uprave. Ako pa hoče enkratni kupec lesa za 100 K tekom leta večkrat imeti les za ta znesek, mora vložiti ponudbo. Ta plačila se morajo oddati že naprej pri davčnih uradih. 2). Po večjih prodajah po taksi potom ponudbe, pri čemur se mora položiti kavcija 20% za les, ki se misli kupiti. Dole ponudbe potrjuje ali odklanja deželna vlada. 3). Po konkurenčnih prodajah, pri čemur se po partijah zaznamuje deblovina ter preceni. Te prodaje se morejo dovoljevati le od visokega c. kr. ministerstva. Končno 4). po prodajah proti pogodbi določenim cenam, katerih dovolitev je odvisna od visokega c. kr. ministerstva.

Da pa se ne pečajo z industrijo z zagami v Bosni samo tujci in židje, s katero besedo se slikajo navedeni navadno za dohickolovce, marveč se nasprotno nahajajo med njimi tudi domačini, ali vsaj z imeni, ki zvenijo precej domače, hočem dokazati s tem, da navedem 35 znamenitejših lastnikov žag po imenu ter nastejem njihove vspehe, motore, pri čemur omenim najprvo vspehe nad 5000 F m na leto, in sicer tako-le:

Ime lastnika	izdeluje F ^m	obrat s parom	obrat z vodo
1. Lisska & Fischer	8.000	1	
2. Oto Steinbeis & C.	70.000		
3. G. Feltrinelli & C.o	50.000	1	
4. Sadik Finci & Bra-			
betz vd.	10.500	1	1
5. Gješanović & Kesic	15.000	1	
6. Butazzoni & Veturini	8.000	1	
7. Bosenska družba za			
vrednostenje lesa	10.700	1	1
8. Mih. Piry & C.o	10.000		1
9. Alb. Wohlgemuth	6.000		2
10. Gregorson & sin	18.000	1	
11. I. Eisler Louis Ort-			
lieb & C.o	(ne navaja nič)		

11 žag izdeluje 206.200 F^m na leto. Pod 5000 F^m izdelujejo nastopne žage:

Ime	F ^m	Obr: s parom	z vodo
1. Spasoje Babić	1.000		1
2. Fr. di Conigliori	1.800		1
3. Braća Eminagić	1.000		1
4. Risto Ivanišević	1.600		1
5. Niko Žečević	900		1
6. Samostan trapistov	800		1
7. Bratje Tonko & Fr. Alanpović	2.400		1
8. Samostan fran-			
čiškanov	900		1
9. Zmaj beg Aga-			
nović	1.000		1
10. Rifad eff. Ergeli	1.000		1
11. Dane Salčas & Wohlgemuth	2.000		1
12. Mor. Spitzer	1.200		1
13. Mujaga Čigic	800		2
14. Al. Steinmetz	1.000		1
15. Husein aga Saba-			
nović	1.100		2
16. Mor. Liska	2.000		1
17. I. Unger & Leonh. Velte	1.200		2
18. I. Unger	5.000		2
19. Fr. Edtbauer	1.000		1
20. Fr. Steinmetz	4.200		2
21. Nikola Stojanović	1.000		1
22. Anto Rebrina & Marko Sisica	1.000		1
23. Sam. Feldbauer	4.000		1
24. Ivan Bistorac	2.000		1

24 žag izdeluje 39.900 F. (Dalje pride.)

Plesne svile od 60 kr. meter in višje, zadnje novosti, franko in colnino prosto doposlane v hišo. Bogata izbira uzorcev na zahtevo. **Tovarna svile Henneberg v Curihu.** 4

Zaščitna znanca: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarnice v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s "SIDRO" namreč, iz RICHTERJEVE lekarnice in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI, Elizabethgasse št. 5. Dobri se v lekarni „Pri Izvaljarju“ Robert Kautner, Telma.

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ - pivo.

Gorica * Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi

brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

!! 129 odlikovanj !!

J. Medved

konfekcijska zaloga v Gorici
Corso Glus. Verdi 38.

išče trgovskega praktikanta,

kateri je dovršil najmanj 3 razrede gimnazije.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svoje mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles, puski in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujeva vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča tovarna stolov

Fran Švigelj

na Bregu, p. Berovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, precast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in šol, krečmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane

stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Ranjenja

vsake vrste naj se skrbno varuje pred vsako nesnago, ker vsled te vsaka majhna ranitev lahko nastane velika, težko ozdravljiva rana. Že 40 let je oukar se imenuje medicinsko mazilo, **praško domače mazilo** priznано kot zanesljivo obvezno sredstvo. To mazilo varuje rane olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje celjenje in zdravljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti naprej poslanemu znesku K 3.16 se pošilja 1/2 skatljice ali K 3.36 1/2 sk., ali K 4.60 1/2 sk., ali K 4.96 1/2 sk. franko na vse postaje avstro-agerske monarhije. — Vsi deli omota imajo postavno deponirano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. kr. dvorni založnik, lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, na voglu Spornrove ulice č. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti, Glublich, Pontoni in Girone li.

Christofle & Co.

c. in kr. dvorni založniki

Znamka tovarna

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.

Težko posrebrnjeno

namizno orodje in posodje vseh vrst

(žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznanji najboljši izdelki izredne trpežnosti.

Največja izbira najlepših modelov.

Ilustrovane črtice na zahtevanje.

Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje izvirnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime Christofle.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 %. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje. Zadrugaški vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani	K 1.210.300
b) vplačani	405.188
Dana posojila	1.631.164
Vloge	1.203.438

Čudna novost!

325 komadov za gl. 2-10

Krasna dobro idola ura z lepo verižico, z 25 letnim jamstvom, "Laterna magica" z 25 lepimi zabavnimi slikami, 1 elegantna broža, 1 lepa kravata pla z Simili-briljanti, 1 krasna ovrtna verižica iz orijentalških biserov, moderno lepoticje za danje z patentnim zaklepom, 1 lep usnjat mošnjček, 1 elegantno držalo za smodke, 1 garnitura finih double-zlatih gumb za zapestnice in srajco s patentnim zaklepom, 1 nikalnast žepni nožič, 1 toaletno zrcalo z stakl. 20 dopisalnih priprav in po vrhu še 200 različnih predmetov zastoj. Vseh 325 komadov z uro vred. katera je sama vredna tega denarja, razp. silja proti povzetju gl. 2-10 založna hiša S. Kohano, Krakau Pl. 644. Kar ne ugaja, se vrne v denarju.

Izvleček iz poznanih pisem.

Jednako kakor ste poslali gospodu Storfjerju dragovolite tudi meni poslati proti povzetju, bodem Vas vedno pripo očal.

Spoštovanjem Ernest Klein, Vikov, parna žaga.

Za Vašo pošiljatev se Vam toplotno zahvaljujem. Prosim pošlite mi še 15 steklenih podob proti povzetju.

Spoštovanjem G. I. Krieg

Št. Vid na Glani, Koroško.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za čimrance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno, ostrežbo po jako zmernih cenah.

Naznanilo.

D. Zalaznik Kanfarnar, preskrbuje že več let vinskim trgovcem in gostilničarjem nakup vina in pošilja tudi malim odjemalcem naravnna istrijsanska vina po nizki ceni.

Stvarna pojasnila brezplačno. Narodna gostilna z prenočiščem v lastni hiši nasproti postaji.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %, s 1/2 % uradnino. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

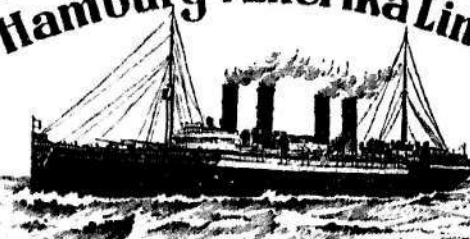
Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K=129.026. — Hranilne vloge 1.479.006-70. — Posojila 1.443.030-10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 68.050.90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetü.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spljetu ter Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalje: 75.000.000 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseseri slevansko-narodno upravo. Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnj bančnj hiši Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Gorica
Corso Giuseppe Verdi 38

J. MEDVED

Gorica
Corso Giuseppe Verdi 38

priporoča svojo na novo založeno zalogo

zgotovljenih oblek za gospode, dečke, dame in otroke,

srajc, kravat in dežnikov

Stalne cene.

Velika izbira preprog in zaves.

Točna postrežba.

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krušič

v Gorici, tekalnišče Josipa Verdi 26.

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Ima bogato zalogo vsakovrstnega blaga za vse letne čase in vsak stan. Gotove obleke lastnega izdelka kakor tudi površne suknje itd. Cene zmerno. — Ravno kar mi je dospelo sveže raznovrstno blago za nastopno jesensko in zimsko sezono.

Izdelke iz lastnega blaga jamčim! Ob enem naznanjam slavn. občinstvu, da sem preselil svojo krojaško delavnico in prodajalnico v ravno isto ulico pod števil. 33 t. j. nasproti dosedanjim mojim prostorom in nasproti novemu stavbišču »Trgovskega doma«.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Račtelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče obrabljene in drobnega blaga ter tkanje, proge in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetiljce. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih in v trgovih ter na deželi. 2 35-8

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po zelo nizki ceni gl. 3.0 se dobi (krasna) garnitura s sledečimi

štirinajsti mi

dragoceni nakitnimi predmeti:

1 Anker rem. žepna

ura iz nikla, znamka „System Roskopf Patent“ s 36 urnim tokom in s kazalom za sekunde, s krasno graviranim pokrovom, točno idoča s 3 letnim jamstvom. — 1 ukusna iz goldina ali nikla oklepna verižica s privezkom. Pariški sestav. — 1 igla za ovratnico iz goldina z inicit. briljanti. — 1 par pozlačenih gumbov za zapetnice. — Znak „Garantie“. — 1 goldin garnitura gumbov za srajce in ovratnike, sestojča iz 5 komadov. — 2 goldin-prstana z ukusnim kanonom. — 1 žepno ogledalce v šatulji.

Teh 14 vrednostnih in krasnih predmetov skupaj anker. rem. uro samo za gl. 3.05 po povzetju ali naprej poslanim zneskom pošilja tvrdka

Bratje Hurviz

Izvozna hiša KRAKOVSKO Stradom 17 (Avstr.)

Kar ne ugaja, se sprejme nazaj tekom 8 dni ter se vrne denar; vsaka izguba je za kupca izključena. — Bogato ilustrovan cenik vsakovrstnih dragocenih predmetov pošilja se zastonj in franko. Iščejo se preprodajalci in agentje.

C. kr. privilegirani

aparati za krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku števil. 5.

Edina civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso pripravo za vojaški stan, nepremočljive haveloke in sobne Sakeje. Posebno priporočam ravnodošle površne obleke za dame in obleke za dečke zadnje mode.

Se priporočam slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele.

Cene brez vsake konkurence.

Češko ceno posteljno perje!

5 kg: novo izbrano perje K 960; boljše vrste K 12; belo izbrano perje K 18—, K 24—, snežnobelo, mehko in izbrano K 30—, K 36—.

Razpošilja se franko po povzetju. Se zamerja in vzame nazaj proti odškodnini vožnje.

Benedikt Sachsel, Lobes 182. pošta Pilsen, Češko

Prodá se gramofon

amerikanskega sistema najboljše vrste z 22 velikimi specialnimi platami, ki je stala vsaka 13 kron, skupno z aparatom K 600; zdaj se prodá vse skupaj za 280 kron.

Gramofon je prav malo rabljen in v dobrem stanu. Rabila ga je bogata družina le nekaj časa.

Naslov pové naše upravnitvo.

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastonj in poštne preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša Most št. 249. — (Češko).

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Pošta po pošti.

Prosimo zahtevati listke!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne mostelje, vsakovrstno okno, železje, strošna okna, cevi na stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarov. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov po brezprimerno nizkih cenah

Pozor! Eno krono nagrade!

Pozor! Eno krono nagrade!

Edina zaloga stavbnih asistelij v Gorici.

Pocinkana žica

za vinograde po nižjih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrđili najine nove ameriksanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosimo zahtevati listke!

Pojasnilo!

Večkrat potvaljene ure Anker Remontir Sistem Roskopf iz niklja, kupuje že dolgo let večina mojih odjemcev, posebno poljedelci, uradniki, žandarmerijski, finančni in železniški uslužbenci ter so z njimi popolnoma zadovoljni. — Razpošiljam svoje ure pristno ameriksanskega sistema

Direktno razposlana gl. 2.50

Roskopf Patent Anker-Remont. št. 99

(kot službena ura vsega priporočila vredna) z enajlirano tablico s številkami ter s fino politir nino in dobro zapirajočim pokrovom, s pozlačenimi kazalci, točno regulirana, teže 36 ur, 3-letno pisмено jamstvo, direktno razposlana na privatno odjemalec: 1 komad gl. 2.50; 3 kom. gl. 7; 6 kom. gl. 13.50. Poleg verižica iz niklja z lepim kompasovim privezkom vsak komad 30 kr. Razpošiljam proti povzetju ali naprej poslanim zneskom ter vrnem denar, ako ura ne dopada, ali ako prav ne deluje. — Bolj solidnega trgovskega ravna ja ne more niko zahtevati!

HANNS KONRAD

Prva tovarna z urami — Most (Brux) števil. 617 (Češko).

C. kr. zaprisecen sodnijski cenilec. Moja tvrdka je bila odlikovana s c. kr. avstr. državnim orlom, z zlatimi in srebrnimi razslavnimi kolajnami ter z več nego 10.000 priznalnimi pismi, došlih s celoga sveta. Moja tvrdka je kot izvozna tvrdka v tej stroki neprekosliva, največja in najstareja ter izvaža v vse dele sveta. Ustanovljena l. 1887. Ilustrovan cenik ur, zlatih in srebrnega blaga se razpošilja na zahtevo zastonj in franko.

Podpisani priporoča glavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf). Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to široko spadajoče blago. Postrežba točna in po mernih cenah

Naznanjam, da imam odslej v prodaj dober vinski špirit za žgati ter lahko postrežem svojim cenj. odjemalcem s prav zmernimi cenami z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Sementški ulici št. 1

v lastni hiši kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blanci, toči vedno naravna domača bela in črna vina.

Kuhinja je preskrbljena vedno gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerno. Priporoča se svojim rojakom iz mesta in z dežele za obilen obisk.

Trgovina z manufakturnim blagom

SCOMINA

Za Stolno cerkvijo števil. 13

se je otvorila ter je preskrbljena z blagom za sedanji letni čas z veliko izbero možkega sukna.

Vse se prodaja po lastnih cenah!

Lepa prilika!

Lepa prilika!